

บทความวิจัย

เรื่อง แนวคิดในการปฏิรูปการศึกษาของสาธารณรัฐเกาหลี

(ช่วงปี ค.ศ. 1994 - ปัจจุบัน)

โดย

นางสาววรรษญา มีชอบ

รหัสนักศึกษา 05520504

เสนอ

อาจารย์คมกฤษ อุ่ยเต็กเค่ง

บทความวิจัยนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษารายวิชา 450 460 การศึกษาเอกเทศ

สาขาวิชาเอเชียศึกษา คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

ภาคการศึกษาปลาย ปีการศึกษา 2555

ชื่อเรื่อง	แนวคิดในการปฏิรูปการศึกษาของสาธารณรัฐเกาหลี (ช่วงปี ค.ศ. 1994 - ปัจจุบัน)
ชื่อนักศึกษา	นางสาววรัญญา มีชอบ รหัสนักศึกษา 05520504
อาจารย์ที่ปรึกษา	อาจารย์คมกฤษ อู่เต็กเค่ง
สาขาวิชา	เอเชียศึกษา คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์
ปีการศึกษา	2555
คำสำคัญ	การปฏิรูปการศึกษา, เกาหลี, แนวคิด

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการปฏิรูปการศึกษาของสาธารณรัฐเกาหลี ในช่วงปี ค.ศ. 1994 – ปัจจุบัน และศึกษาวิเคราะห์แนวคิดทางปรัชญาและแนวคิดทางศาสนาที่สอดคล้องกับแนวคิดในการปฏิรูปการศึกษาของสาธารณรัฐเกาหลี โดยการศึกษาวิเคราะห์และรวบรวมข้อมูลจากสื่อสิ่งพิมพ์ทั้งหนังสือ บทความทางวิชาการ เอกสารต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง และจากสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ได้แก่ เอกสารบนฐานข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต ผลการวิจัย จากการศึกษาแนวคิดสำคัญในการปฏิรูปการศึกษาของสาธารณรัฐเกาหลีทั้งจากเป้าหมายรัฐสวัสดิการทางการศึกษา (EDUTOPIA) เป้าหมายด้านทรัพยากรบุคคล หลักในการปฏิรูปการศึกษา วัตถุประสงค์ของระบบการศึกษาใหม่ และการปฏิรูปหลักสูตร พบว่าแนวคิดหลักในการปฏิรูปการศึกษาของสาธารณรัฐเกาหลีสอดคล้องกับแนวคิดและทฤษฎีในการจัดการศึกษาของปรัชญาการศึกษา พัฒนาการนิยมที่มุ่งเน้นประสบการณ์อันเหมาะสมกับสภาพสังคมของผู้เรียนเป็นหลัก และสอดคล้องกับคำสอนเรื่องมนุษยธรรมและแนวคิดทางการศึกษาของปรัชญาขงจื้อที่พัฒนาสติปัญญาควบคู่ไปกับการปลูกฝังคุณธรรม การสอนโดยไม่แบ่งชนชั้นวรรณะ การปรับรูปแบบการสอนตามลักษณะของผู้เรียน การส่งเสริมให้ศึกษาหาความรู้อย่างสม่ำเสมอ รวมถึงการให้ความสำคัญกับการโต้แย้งถกเถียง

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ประเทศสาธารณรัฐเกาหลีตั้งอยู่บนคาบสมุทรเกาหลีในภูมิภาคเอเชียตะวันออก ทิศเหนือติดต่อกับสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนเกาหลี ทิศตะวันออก ทิศตะวันตก และทิศใต้ติดทะเล โดยมีเส้นขนานที่ 38 องศาเหนือเป็นเส้นแบ่งพรมแดน ทางด้านประวัติศาสตร์ ประเทศสาธารณรัฐเกาหลีมีประวัติความเป็นมาและวัฒนธรรมที่สืบทอดกันมากกว่า 5,000 ปี แม้จะเคยถูกรุกรานและตกเป็นเมืองขึ้นของประเทศญี่ปุ่น จนกระทั่งเมื่อประเทศญี่ปุ่นเป็นฝ่ายพ่ายแพ้ในสงครามโลกครั้งที่ 2 ประเทศเกาหลีจึงได้รับเอกราชกลับคืนมา แต่หลังจากนั้นไม่นาน เกาหลีก็ถูกแบ่งออกเป็น 2 ประเทศ คือ ประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนเกาหลี (เกาหลีเหนือ) และ ประเทศสาธารณรัฐเกาหลี (เกาหลีใต้) และนำไปสู่ภาวะสงครามระหว่างเกาหลีเหนือและเกาหลีใต้ จากสถานการณ์ดังกล่าว ส่งผลให้ทั้งสองประเทศตกอยู่ในภาวะยากลำบาก ในบทความวิจัยนี้จะกล่าวถึงในส่วนของประเทศสาธารณรัฐเกาหลีเพียงเท่านั้น ภายหลังจากสงครามสงบลง ประเทศสาธารณรัฐเกาหลีได้พยายามพัฒนาประเทศและฟื้นฟูเศรษฐกิจอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ประชาชนส่วนใหญ่ของประเทศพ้นจากความยากลำบาก และมีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น รัฐบาลของสาธารณรัฐเกาหลีจึงได้กำหนดนโยบายที่สำคัญ 3 ประการ คือ 1.นโยบายการปฏิรูปการศึกษา 2. นโยบายด้านเศรษฐกิจ 3.นโยบายการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม เพื่อพัฒนาและฟื้นฟูประเทศให้กลับสู่ภาวะปกติ

ประเทศสาธารณรัฐเกาหลีมีผู้นับถือศาสนาพุทธ ร้อยละ 51.2 โปรเตสแตนต์ ร้อยละ 34.4 และคาทอลิก ร้อยละ 10.6 ของจำนวนประชากร(สำนักงานสารนิเทศโพ้นทะเล สาธารณรัฐเกาหลีร่วมกับคณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2537 : 131) หลักธรรมของทุกศาสนาล้วนมีอิทธิพลต่อระบบการศึกษาของเกาหลี แต่ถึงกระนั้นก็ยังน้อยกว่าแนวคิดของลัทธิขงจื้อที่มีอิทธิพลอย่างมากต่อการศึกษาของเกาหลีตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน แนวคิดทางการศึกษาของลัทธิขงจื้อที่ฝังรากลึกในเกาหลีส่งผลให้ชาวเกาหลีมีความกระตือรือร้นอย่างมากในการศึกษาหาความรู้ โดยมีความเชื่อว่า “เมื่อทรัพยากรมนุษย์มีประสิทธิภาพ ย่อมนำพาประเทศชาติเจริญรุ่งเรือง มั่นคง และมั่งคั่ง” (จินตนา พุทธเมตตะ, 2548ก : 17) ดังนั้นนับตั้งแต่สงครามเกาหลีสิ้นสุดลง รัฐบาลจึงมีนโยบายที่เกี่ยวกับการศึกษามาโดยตลอดเพื่อมุ่งพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เป็นสำคัญ ส่งผลให้ประเทศสาธารณรัฐเกาหลีเป็นประเทศที่มีอัตราการรู้หนังสือสูงที่สุดในโลก ในปี พ.ศ. 2553 (สำนักข่าวไทย, 2553)

ประเทศสาธารณรัฐเกาหลีได้ปฏิรูปการศึกษาควบคู่ไปกับการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม เนื่องจากสังคมอุตสาหกรรมพัฒนาไปอย่างรวดเร็วส่งผลให้คนในสังคมให้ความสำคัญกับวัตถุมากกว่าด้านจิตใจ ระบบการศึกษาสมัยใหม่จึงชี้ให้ผู้คนในสังคมเห็นว่า ชีวิตที่มีความหมายสมบูรณ์จะต้องไม่ประสบความสำเร็จเฉพาะทางวัตถุเท่านั้น แต่จะต้องตระหนักในคุณค่าทางจิตใจด้วย แสดงให้เห็นว่าวัตถุประสงค์ในการปฏิรูปการศึกษาของเกาหลีไม่เพียงแต่ให้ความสำคัญด้านวัตถุอย่างเดียว แต่ยังเน้นทางด้านจิตใจด้วย

เช่นกัน นอกจากนี้แนวคิดทางศาสนาที่ยังคงมีอิทธิพลต่อการปฏิรูปการศึกษาในด้านของการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมแล้ว ในยุคสารสนเทศแห่งศตวรรษที่21 นี้ สาธารณรัฐเกาหลีได้เปิดรับข้อมูลข่าวสารและเทคโนโลยีสมัยใหม่จากตะวันตก เพื่อนำมาพัฒนาประเทศให้ก้าวสู่ระดับสากล ดังนั้นอิทธิพลของแนวคิดทางการศึกษาแบบตะวันตกจึงถูกนำมาปรับใช้ในการปฏิรูปการศึกษาของสาธารณรัฐเกาหลีเพื่อให้สอดคล้องสภาพแวดล้อมและสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว ทั้งการเข้ามาของเทคโนโลยีสมัยใหม่และการกลายเป็นสังคมอุตสาหกรรมของสาธารณรัฐเกาหลี

เมื่อศึกษาประวัติศาสตร์ของประเทศสาธารณรัฐเกาหลีจะเห็นว่า แม้ประเทศสาธารณรัฐเกาหลีจะเคยถูกรุกรานและตกเป็นเมืองขึ้นของประเทศญี่ปุ่นในระยะเวลาที่ยาวนาน อีกทั้งยังได้รับความบอบช้ำอย่างแสนสาหัสจากสงครามโลกครั้งที่ 2 และสงครามเกาหลี ตามลำดับ แต่ประเทศสาธารณรัฐเกาหลีก็สามารถกอบกู้บ้านเมืองกลับสู่สภาวะปกติ และได้พยายามยืนหยัดและพัฒนาประเทศให้มีความเจริญทั้งทางด้านการเมือง เศรษฐกิจ และการศึกษา จนประสบความสำเร็จและได้รับการยกย่องในฐานะประเทศชั้นนำประเทศหนึ่งในภูมิภาคเอเชีย

ฉะนั้นผู้วิจัยเห็นว่า การศึกษาเรื่องแนวคิดในการปฏิรูปการศึกษาของสาธารณรัฐเกาหลี (ช่วงปี ค.ศ. 1994 - ปัจจุบัน) จะทำให้ทราบถึงแนวคิดพื้นฐานทั้งทางปรัชญาการศึกษาและปรัชญาทางศาสนาที่ถูกนำมาปรับใช้ในการปฏิรูปการศึกษาทั้งในด้านเป้าหมาย วัตถุประสงค์ หลักในการปฏิรูปการศึกษา และหลักสูตรของการศึกษาระบบใหม่ของประเทศสาธารณรัฐเกาหลี ซึ่งนับเป็นหนึ่งในปัจจัยที่ทำให้ประเทศสาธารณรัฐเกาหลีประสบความสำเร็จในการปฏิรูปการศึกษา เพื่อพัฒนาทรัพยากรบุคคลที่มีอยู่เป็นจำนวนมากให้เป็นบุคคลากรที่มีศักยภาพในการจะพัฒนาประเทศชาติ จนทำให้สาธารณรัฐเกาหลีสามารถผงาดขึ้นมาเป็นประเทศชั้นนำประเทศหนึ่งของภูมิภาคเอเชีย หลังจากที่ประเทศสาธารณรัฐเกาหลีต้องเผชิญกับสงครามครั้งแล้วครั้งเล่า ทั้งยังทำให้มองเห็นความสำเร็จในการปฏิรูปการศึกษาของประเทศสาธารณรัฐเกาหลีได้อย่างเป็นรูปธรรม ผู้วิจัยจึงเห็นว่า การศึกษาแนวคิดในการปฏิรูปการศึกษาของสาธารณรัฐเกาหลี (ช่วงปี ค.ศ. 1994 - ปัจจุบัน) จึงเป็นสิ่งที่น่าสนใจศึกษาและมีประโยชน์อย่างยิ่งต่อตัวผู้วิจัยและผู้ที่ได้ศึกษา

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการปฏิรูปการศึกษาของสาธารณรัฐเกาหลี ในช่วงปี ค.ศ. 1994 – ปัจจุบัน
2. เพื่อศึกษาวิเคราะห์แนวคิดทางปรัชญาการศึกษาและแนวคิดทางศาสนาที่สอดคล้องกับแนวคิดในการปฏิรูปการศึกษาของสาธารณรัฐเกาหลี

3. ขอบเขตของการศึกษา

การศึกษาเรื่อง แนวคิดในการปฏิรูปการศึกษาของสาธารณรัฐเกาหลี (ช่วงปี ค.ศ. 1994 - ปัจจุบัน) ผู้ศึกษามุ่งเน้นศึกษาการปฏิรูปการศึกษาในด้านเป้าหมาย วัตถุประสงค์ หลักในการปฏิรูปการศึกษา รวมถึงหลักสูตรการศึกษาในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาของสาธารณรัฐเกาหลี เพื่อนำมาวิเคราะห์แนวคิดทางปรัชญาการศึกษาและแนวคิดทางศาสนาที่สอดคล้องกับแนวคิดหลักในการปฏิรูปการศึกษาของสาธารณรัฐเกาหลี เฉพาะในช่วงปี ค.ศ. 1994 จนถึงปัจจุบันเท่านั้น

4. วิธีการวิจัย

1. กำหนดที่มาและความสำคัญของปัญหา
2. ศึกษาค้นคว้าและรวบรวมข้อมูลจากสื่อสิ่งพิมพ์ทั้งหนังสือ ตำรา บทความวิจัย เอกสารต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง และจากสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ได้แก่ ฐานข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต
3. นำข้อมูลที่ได้มาเรียบเรียง
4. วิเคราะห์แนวคิดทางปรัชญาการศึกษาและแนวคิดทางศาสนาที่สอดคล้องกับแนวคิดหลักในการปฏิรูปการศึกษาของสาธารณรัฐเกาหลี
5. สรุปผลการศึกษาค้นคว้าและนำเสนอในรูปแบบสารนิพนธ์

5. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

5.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการปฏิรูปการศึกษา

ดำรง ฐานดี (2530) เขียนหนังสือเรื่อง “เกาหลีใต้: บทบาทของรัฐในการพัฒนาประเทศ” เสนอเนื้อหาเกี่ยวกับการพัฒนาประเทศประเทศของเกาหลีใต้ สำหรับเนื้อหาที่ใช้ในการศึกษาเรื่องแนวคิดทางการปฏิรูปการศึกษาของสาธารณรัฐเกาหลี (ใน ช่วงปี ค.ศ. 1994 - ปัจจุบัน) ผู้ศึกษาได้ใช้รายละเอียดในส่วนของ บทที่ 5 การศึกษากับการพัฒนา: บทเรียนจากเกาหลีใต้ ระบบการศึกษาในปัจจุบันของเกาหลีใต้มีแบบแผนของระบบการศึกษา คือ 6-3-3-4 หมายถึง ชั้นประถมศึกษามีหลักสูตร 6 ปี มัธยมศึกษาตอนต้น 3 ปี มัธยมศึกษาตอนปลาย 3 ปี จากนั้นเป็นระดับอุดมศึกษา วิทยาลัย หรือ มหาวิทยาลัย ซึ่งอาจมีหลักสูตร 2-6 ปี ทั้งยังกล่าวถึงหลักสูตรของแต่ละระดับการศึกษา รวมถึงการศึกษาพิเศษและการศึกษานอกโรงเรียน นอกจากนี้ยังกล่าวถึงการกระจายโอกาสทางการศึกษา ภายหลังจากการได้รับเอกราช รัฐบาลเกาหลีใต้ได้ทุ่มเทในการกระจายโอกาสทางการศึกษาสู่มวลชนจนประสบความสำเร็จโดยใช้เวลาเพียง 25 ปี

ศักดิ์ชัย นิรัญทวิ (2540) เขียนหนังสือเรื่อง “รายงานการปฏิรูปการศึกษาของประเทศ
สาธารณรัฐเกาหลี” เสนอเนื้อหาเกี่ยวกับการปฏิรูปการศึกษา โดยแบ่งออกเป็น 3 บท คือ

บทที่ 1 แรงผลักดันของการปฏิรูปการศึกษา ได้แก่ การเปลี่ยนแปลงไปสู่ความเจริญแบบใหม่, ความ
เป็นสังคมสารสนเทศ และความเป็นโลกาภิวัตน์

บทที่ 2 กล่าวถึงแนวความคิดในการปฏิรูป วิสัยทัศน์และเป้าหมายของระบบการศึกษาใหม่นั้นก็คือ
“Edutopia” หรือ “อุดมรัฐทางการศึกษา” ทั้งยังกล่าวถึงหลักการและวัตถุประสงค์ในการปฏิรูปการศึกษา
ลักษณะของคนที่เป็ผลผลิตของการปฏิรูปการศึกษา บทบาทของบุคคลและองค์กรที่เกี่ยวข้องกับ
การศึกษา และยุทธวิธีในการปฏิรูปการศึกษา เช่น การสร้างหลักสูตรใหม่ ปรับปรุงระบบการเรียนการสอน
การสร้างพื้นฐานสำหรับอุดมรัฐทางการศึกษาและพื้นฐานทางเทคนิคสำหรับการศึกษาาระบบเปิด เป็นต้น

บทที่ 3 การจัดการศึกษาและระบบที่เกี่ยวข้อง แบ่งออกเป็น 3 ระดับ คือ 1.การศึกษาขั้นพื้นฐาน 2.
การศึกษาระดับอุดมศึกษา 3.การศึกษาผู้ใหญ่และการศึกษาเนื่อง นอกจากนี้ยังกล่าวถึงเป้าหมายของ
การศึกษาระดับประถมศึกษา และมัธยมศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2542) เขียนหนังสือเรื่อง “การปฏิรูปการศึกษา
สำหรับศตวรรษที่ 21 ของสาธารณรัฐเกาหลี” เสนอเนื้อหาเกี่ยวกับการปฏิรูปการศึกษาของสาธารณรัฐ
เกาหลี กล่าวถึง ภายหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 สาธารณรัฐเกาหลีถือว่า การศึกษาเป็นหนทางหลักหรืออาจ
เป็นหนทางเดียวในการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ รัฐบาลจึงได้ดำเนินการพัฒนาการศึกษาจนกระทั่งการ
ขยายตัวทางการศึกษาในเกาหลีถึงจุดอิ่ม หลังจากนั้น รัฐบาลจึงได้หันมาพัฒนาในเรื่องคุณภาพการศึกษา
มากขึ้น โดยในปี ค.ศ.1994 จึงได้มีการจัดตั้งคณะกรรมการปฏิรูปการศึกษาของประธานาธิบดี มีเป้าหมาย
คือ “การศึกษาในอุดมคติ” ซึ่งมีการบัญญัติ “Edutopia” โดยหมายถึง “รัฐสวัสดิการทางการศึกษา” ที่พึงเปิด
โอกาสทางการศึกษาให้แก่พลเมืองทุกคนได้พัฒนาศักยภาพของตนได้อย่างเต็มขีดความสามารถตามเวลาที่
ปัจเจกชนแต่ละคนเป็นผู้กำหนดเอง สำหรับเนื้อหาที่ผู้ศึกษานำมาใช้ในการศึกษาเรื่องแนวคิดในการปฏิรูป
การศึกษาของสาธารณรัฐเกาหลี (ช่วงปี ค.ศ. 1994 - ปัจจุบัน) คือ

ภาคที่ 1 แบ่งออกเป็น 1.ภูมิหลังสำหรับการศึกษาใหม่ กล่าวถึง มิติทางประวัติศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับ
การศึกษา และประเด็นปัญหาต่างๆ เช่น ปัญหาการศึกษาที่เน้นการสอบเข้ามหาวิทยาลัยกับการไร้ซึ่ง
ความคิดสร้างสรรค์ 2.วิสัยทัศน์และวัตถุประสงค์ของระบบการศึกษาใหม่ 3.แผนปฏิรูป

ภาคที่ 2 กล่าวถึง แผนงานปฏิรูปการศึกษา เช่น การปฏิรูปหลักสูตรประถมศึกษาและมัธยมศึกษาใน
โรงเรียน และการปฏิรูปกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา เป็นต้น

ประสิทธิ์ จันทร์ดา (ม.ป.ป) เขียนหนังสือเรื่อง “เกาหลีจัดการศึกษาอย่างไร” เสนอเนื้อหาเกี่ยวกับการจัดการศึกษาของเกาหลีใต้ โดยแบ่งออกเป็น 5 บท แต่สำหรับการศึกษาแนวคิดทางการปฏิรูปการศึกษาของสาธารณรัฐเกาหลี (ในช่วงปี ค.ศ. 1994 - ปัจจุบัน) ผู้ศึกษาได้ใช้รายละเอียดในส่วนของ

บทที่ 2 การจัดการศึกษาของเกาหลี กล่าวถึง

1. การพัฒนาการศึกษา
2. ระบบการศึกษา
3. การศึกษาระบบโรงเรียน ซึ่งแบ่งออกเป็น 4 ระดับ คือ
 - 3.1. การศึกษาก่อนวัยเรียน
 - 3.2. การศึกษาระดับประถม
 - 3.3. การศึกษาระดับมัธยม
 - 3.4. การศึกษาระดับอุดมศึกษา

โดยเนื้อหาของแต่ละระดับจะประกอบไปด้วย หลักสูตรและเวลาเรียน พร้อมทั้งมีตารางหลักสูตรประกอบ

4. การศึกษาพิเศษ สำหรับเด็กที่มีความพิการ
5. การศึกษานอกระบบ

ช่วงชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น เช่น โรงเรียนอาชีวะ โรงเรียนศิลปะ

ช่วงชั้นมัธยมปลาย เช่น โรงเรียนภาษา โรงเรียนศิลปะ โรงเรียนสอนศาสนา

5.2 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับแนวความคิด

ไพฑูรย์ สินลารัตน์ (2525) เขียนหนังสือเรื่อง “ปรัชญาการศึกษาเบื้องต้น” เสนอเนื้อหาเกี่ยวกับความรู้เกี่ยวกับปรัชญา ความหมายและขอบเขตของการศึกษา ความเข้าใจเกี่ยวกับปรัชญาการศึกษา ปรัชญาพื้นฐาน และปรัชญาการศึกษากลุ่มเสรีนิยม สำหรับการศึกษารื่องแนวคิดในการปฏิรูปการศึกษาของสาธารณรัฐเกาหลี (ช่วงปี ค.ศ. 1994 - ปัจจุบัน) ผู้ศึกษาได้ใช้รายละเอียดในส่วนของปรัชญาการศึกษา กลุ่มเสรีนิยม เรื่องปรัชญาสาขาพิพัฒน์นิยม กล่าวว่า ปรัชญาสาขาพิพัฒน์นิยมกำเนิดขึ้นเพื่อต่อต้านแนวคิดและวิธีการศึกษาเดิม ที่เน้นแต่เนื้อหา สอนแต่ท่องจำ ตัดขาดโรงเรียนจากสังคม ไม่คำนึงถึงความสนใจของเด็กและพัฒนาเด็กแต่เพียงสติปัญญาเท่านั้น แนวคิดหลัก คือ การศึกษาจะต้องพัฒนาเด็กทุกด้าน ไม่เฉพาะสติปัญญาเท่านั้น โรงเรียนมีความสัมพันธ์กับสังคมมากขึ้นเด็กจะต้องพร้อมไปอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข ปรับตัวได้อย่างกระบวนกรเรียนรู้มีความสำคัญพอๆ กับเนื้อหา เรื่องของปัจจุบันมีความสำคัญกว่าอดีตหรืออนาคต นอกจากนี้ยังกล่าวถึงกระบวนกรของการศึกษา โดยแบ่งออกเป็น 1. กระบวนกรเรียนการสอน 2. กระบวนกรบริหาร 3. บทบาทของโรงเรียนต่อชุมชน 4. องค์ประกอบของการศึกษา แบ่งออกเป็น 4.1. หลักสูตร 4.2. ครู 4.3. นักเรียน

บรรจง จันทรสา (2527) เขียนหนังสือเรื่อง “ปรัชญากับการศึกษา” เสนอเนื้อหาเกี่ยวกับ ปรัชญาการศึกษา เช่น ปรัชญาการศึกษาลัทธิสารัตถนิยม (Essentialism), พิพัฒนาการนิยม (Progressivism), ปฏิรูปนิยม (Reconstructionism), อรรถิภาวนิยม (Existentialism) เป็นต้น แต่สำหรับการศึกษาเรื่องแนวคิดในการปฏิรูปการศึกษาของสาธารณรัฐเกาหลี (ช่วงปี ค.ศ. 1994 - ปัจจุบัน) ผู้ศึกษาได้ใช้รายละเอียดในส่วนของปรัชญาการศึกษาลัทธิพิพัฒนาการนิยม (Progressivism) มาเป็นกรอบความคิดและทฤษฎีสำคัญในการศึกษา ได้แก่ ความเชื่อของนักปรัชญาลัทธิพิพัฒนาการนิยม ที่ว่า สารสำคัญและภาวะความเป็นจริงของสิ่งทั้งหลายนั้นมีได้คงที่หรืออยู่คั่น หากแต่จะเปลี่ยนแปลงไปตามกาลเวลาและสิ่งแวดล้อม และหลักการสำคัญของทฤษฎีการศึกษาตามแนวคิดฝ่ายพิพัฒนาการนิยม ได้แก่ การศึกษาคือชีวิต ไม่ใช่เป็นการเตรียมตัวเพื่อชีวิต, การเรียนควรจะเรียนในสิ่งที่มีความสัมพันธ์โดยตรงกับความสนใจของเด็ก, การเรียนโดยวิธีแก้ปัญหาย่อมจะมีความสำคัญกว่าการเรียนโดยวิธีท่องจำเนื้อหา, บทบาทของครูนั้นไม่ใช่เป็นผู้บังคับหรือออกคำสั่ง แต่จะทำหน้าที่ในการให้คำแนะนำและคำปรึกษาและวิถีทางแบบประชาธิปไตยเท่านั้นที่จะส่งเสริมให้เกิดมีความสัมพันธ์กันทางแนวความคิด และบุคลิกภาพอย่างเสรี ซึ่งสิ่งนี้เองคือลักษณะที่จะเป็นสำหรับพัฒนาการที่ถูกต้อง

จินตนา พุทรมะตะ(2548) เขียนหนังสือเรื่อง “คุณลักษณะและกระบวนการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมของประเทศเกาหลี” เสนอเนื้อหาเกี่ยวกับกระบวนการปลูกฝังคุณลักษณะด้านคุณธรรมและจริยธรรมของคนเกาหลี สำหรับเนื้อหาที่ผู้ศึกษานำมาใช้ในการศึกษาเรื่องแนวคิดในการปฏิรูปการศึกษาของสาธารณรัฐเกาหลี (ช่วงปี ค.ศ. 1994 - ปัจจุบัน) มีทั้งหมด 3 บท ได้แก่

บทที่ 1 ภูมิศาสตร์ และประวัติศาสตร์ของประเทศเกาหลีทั้งทางด้านภูมิศาสตร์และประวัติศาสตร์

บทที่ 2 วิวัฒนาการสังคมเกาหลีที่ก่อให้เกิดอัตลักษณ์ของคนเกาหลีทางการปฏิรูปการศึกษา กล่าวคือ เกาหลีให้ความสำคัญด้านการศึกษาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ประเทศสาธารณรัฐเกาหลีได้ปฏิรูปการศึกษาควบคู่ไปกับการสร้างเสริมมุ่งเน้นเรื่องมนุษยธรรม จริยธรรมและความคิดสร้างสรรค์ ด้วยสังคมอุตสาหกรรมพัฒนาไปอย่างรวดเร็วส่งผลให้เยาวชนถูกหล่อหลอมออกมาในรูปแบบเดียวกัน คือ มุ่งเอาแต่ตนเองไม่คำนึงถึงสังคมส่วนรวม แสวงหาความสุขกับค่านิยมทางวัตถุ การแข่งขันเชิงวัตถุนิยม ดังนั้นจึงจำเป็นอย่างยิ่งที่หลักสูตรใหม่ต้องหันมาให้ความสำคัญต่อการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม และการสร้างความคิดสร้างสรรค์ให้แก่เยาวชน

บทที่ 4 กระบวนการปลูกฝังคุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรม กล่าวถึง

4.1. การปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมของประเทศเกาหลีนั้นแบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ คือ การปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมในครอบครัว และการปลูกฝังคุณธรรมในสังคม การปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมจัดอยู่ในหลักสูตรการเรียนการสอนตั้งแต่ชั้นอนุบาลจนถึงระดับอุดมศึกษา

4.2. ศาสนา กล่าวว่่า นโยบายการปฏิรูปการศึกษาของประเทศเกาหลีนั้นปฏิบัติควบคู่ไปกับการสร้างเสริมคุณธรรมจริยธรรม

6. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทราบถึงเป้าหมาย วัตถุประสงค์ หลักการในการปฏิรูปการศึกษา รวมถึงหลักสูตรและระบบการศึกษาของสาธารณรัฐเกาหลี ในช่วงปี ค.ศ.1994 จนถึงปัจจุบัน
2. ทราบถึงแนวคิดที่ปรากฏในการปฏิรูปการศึกษาของสาธารณรัฐเกาหลี ทั้งแนวคิดทางปรัชญาและทางศาสนา
3. เป็นแนวทางให้กับผู้ที่สนใจจะศึกษาวิจัยเกี่ยวกับด้านการศึกษาของสาธารณรัฐเกาหลีต่อไปในอนาคต

ผลการวิจัย

1. การปฏิรูปการศึกษาของสาธารณรัฐเกาหลีในช่วงปี ค.ศ. 1994 – ปัจจุบัน

สาธารณรัฐเกาหลีมีประวัติศาสตร์ด้านการศึกษามาเป็นระยะเวลาที่ยาวนาน ลัทธินิยมมีอิทธิพลอย่างมากต่อความคิดของชาวเกาหลีในด้านการศึกษา ชาวเกาหลีมองเห็นคุณค่าและให้ความสำคัญอย่างมากต่อเรื่องการศึกษา รวมถึงการให้ความสำคัญกับเด็กและผู้ที่มีการศึกษา ค่านิยมด้านการศึกษาเช่นนี้ถือเป็นแรงผลักดันที่สำคัญยิ่งในการพัฒนาการศึกษาของสาธารณรัฐเกาหลีในช่วงเวลาหลายทศวรรษที่ผ่านมา ภายหลังจากสงครามโลกครั้งที่ 2 สิ้นสุดลง พัฒนาการด้านการศึกษาของสาธารณรัฐเกาหลีมีการขยายตัวเรื่อยมา เห็นได้ชัดจากอัตราของผู้เข้ารับการศึกษาเป็นจำนวนหนึ่งในสี่ของประชากรทั้งประเทศ เมื่อหลังความสำเร็จในด้านจำนวนผู้รู้หนังสือที่เพิ่มสูงขึ้นนี้เป็นผลมาจากความกระตือรือร้นในการศึกษาของชาวเกาหลี และจากการที่สาธารณรัฐเกาหลีเป็นประเทศที่ขาดแคลนทรัพยากรธรรมชาติ ดังนั้นการศึกษาจึงเป็นหนทางที่จะพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ที่มีอยู่เป็นจำนวนมากให้มีคุณภาพเพื่อนำไปสู่การพัฒนาเศรษฐกิจ

การปฏิรูปการศึกษาของสาธารณรัฐเกาหลีเริ่มต้นจากการตระหนักถึงความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วในยุคสมัยแห่งศตวรรษที่ 21 ทั้งในด้านเทคโนโลยีและความสัมพันธ์ระหว่างประเทศภายใต้กระบวนการเปลี่ยนแปลงโลกาภิวัตน์และยุคสารสนเทศ ประกอบกับความเชื่อมั่นของประธานาธิบดี คิม ยอง ซัม ที่ว่าการปฏิรูปการศึกษาเปรียบเสมือนเครื่องมือที่จะแก้ไขปัญหาด้านการศึกษาและเป็นหนทางที่จะนำไปสู่ความเป็นเกาหลีใหม่ ทำให้สาธารณรัฐเกาหลีมีความจำเป็นที่จะต้องพัฒนาระบบการศึกษาให้มีความเหมาะสมสอดคล้องกับยุคสมัยที่เปลี่ยนแปลงไป เพื่อเป็นเครื่องมือในการผลิตทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณภาพมาช่วยพัฒนาประเทศชาติให้สามารถดำรงอยู่ต่อไป และมีศักยภาพในการแข่งขันกับนานาประเทศ ด้วยเหตุนี้จึงได้มีการจัดตั้ง "คณะกรรมการแห่งประธานาธิบดี เพื่อการปฏิรูปการศึกษา" (The Presidential Commission On Education Reform หรือ PCER) ขึ้นมาในเดือนกุมภาพันธ์ ค.ศ. 1994 เพื่อทำการปฏิรูปการศึกษาทั้งระบบ คณะกรรมการแห่งประธานาธิบดีได้ประกาศแผนการปฏิรูปการศึกษาเพื่อสร้าง "ระบบการศึกษาใหม่" โดยมีแนวความคิดพื้นฐาน คือ "สังคมการศึกษาแบบเปิดและตลอดชีวิต" (สำนักคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2542ก : 1-2)

1.1 เป้าหมายในการปฏิรูปการศึกษา

1.1.1 เป้าหมายรัฐสวัสดิการทางการศึกษา (EDUTOPIA)

รัฐสวัสดิการทางการศึกษา หรือEDUTOPIA เป็นเป้าหมายอันสูงสุดของระบบการศึกษารูปแบบใหม่ของสาธารณรัฐเกาหลี เพื่อเปิดโอกาสทางการศึกษาให้แก่ประชาชนทุกคนอย่างเท่าเทียมกัน โดยสามารถเข้าใช้ประโยชน์จากการศึกษาได้อย่างง่ายดายในระบบการศึกษาที่เปิดกว้างตลอดชีวิต ทั้งนี้

ผู้เรียนยังสามารถกำหนดเวลาและสถานที่ที่สะดวกที่จะเรียนได้ด้วยตนเอง คณะกรรมการฯ ได้นำเป้าหมายของระบบการศึกษาที่กล่าวข้างต้นไปกำหนดกรอบความคิดหลักของการปฏิรูปการศึกษา สรุปได้ดังนี้ (สำนักคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2542ข : 14)

- ก. ด้านเวลา ประชาชนจะต้องสามารถเข้ารับบริการด้านการศึกษาได้ตลอดเวลา และสามารถกำหนดหรือเลือกช่วงเวลาที่เหมาะสมและเหมาะกับตนเองได้
- ข. ด้านสถานที่ มีการนำเทคโนโลยีการสื่อสารสมัยใหม่มาใช้ในการให้จัดการศึกษา เพื่อให้ประชาชนสามารถเข้าถึงการศึกษาได้ทุกสถานที่ ทุกเวลา
- ค. ด้านสถาบันการศึกษา จัดสร้างระบบการสะสมหน่วยกิต เพื่อช่วยให้ผู้เรียนสามารถสะสมหน่วยกิตได้และเอื้อต่อการถ่ายโอนหน่วยกิตระหว่างสถาบันการศึกษาหรือสาขาวิชาได้
- ง. ด้านมหาวิทยาลัย ปรับลดจำนวนหน่วยกิตในแต่ละสาขาวิชาให้ต่ำลงเท่าที่จะเป็นไปได้ เพื่อเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนสามารถเข้าเรียนในลักษณะวิชาเอกคู่ หรือ สามวิชาเอกควบได้
- จ. ด้านโรงเรียนมัธยม เปิดโอกาสให้นักเรียนมีเสรีภาพในการย้ายโอนระหว่างโรงเรียนสายสามัญและสายอาชีพได้สะดวกขึ้น หลักสูตรมัธยมศึกษาจะต้องมุ่งเน้นความสามารถเฉพาะด้านที่หลากหลาย เพื่อให้นักเรียนมีโอกาสในการเลือกแผนการเรียนได้อย่างกว้างขวาง
- ฉ. ด้านการศึกษาระบบเปิดการศึกษาระบบใหม่จะต้องเอื้อประโยชน์ให้แก่ผู้ที่มีความบกพร่องทางกายภาพ บุคคลที่อาศัยอยู่ในถิ่นทุรกันดาร ปรัชญาพื้นฐานของระบบการศึกษาใหม่ คือ “การศึกษาเพื่อปวงชนที่มีคุณภาพและราคาถูก”

1.1.2 เป้าหมายด้านทรัพยากรบุคคล

ลักษณะของบุคคลซึ่งเป็นผลผลิตจากระบบการศึกษาใหม่จะต้องมีลักษณะ 4 ประการ คือ (สำนักคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2542ค : 15)

- ก. มีมนุษยสัมพันธ์ดี มีความพร้อมที่จะร่วมมือกับผู้อื่น ด้วยจิตใจที่เอื้อเฟื้อ มีน้ำใจ มีคุณธรรม จริยธรรม และมีความเชื่อว่ามนุษย์สามารถค้นหากความหมายของชีวิตได้ โดยการรักษาความสัมพันธ์อันดีกับผู้อื่น
- ข. มีความคิดสร้างสรรค์มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ สามารถติดตามและกระตุ้นให้เกิดการพัฒนาที่เหมาะสมกับสภาพสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว ทั้งในด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและความรู้ เพื่อสามารถยกระดับคุณภาพชีวิตให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไป
- ค. มีจิตใจที่เปิดกว้างมีวิสัยทัศน์กว้างไกลและตระหนักดีว่าชีวิตของมนุษย์มิได้มีขอบเขตจำกัดอยู่เพียงแต่ภายในประเทศของตนเท่านั้น จะต้องมีการคบค้าสมาคมและมีปฏิสัมพันธ์กับประเทศอื่นด้วย เป็นการเปิดประตูสู่ยุคสมัยโลกาภิวัตน์ ขณะเดียวกันบุคคลดังกล่าวจะต้องมีความภาคภูมิใจในความเป็นชาติเกาหลีของตนด้วย

ง. *ให้ความสำคัญกับการทำงาน* มุ่งเน้นให้กับการทำงาน มีอิสระและความคิดสร้างสรรค์ในการทำงานควบคู่ไปกับการทำงานอย่างมีจริยธรรม ทั้งยังให้คุณค่ากับงานทุกประเภทอย่างเท่าเทียมกัน

1.2 หลักในการปฏิรูปการศึกษา

ก. *การให้ความสำคัญแก่ผู้เรียน* การยึดผู้เรียนเป็นหลักสำคัญในการศึกษา การจัดการศึกษาตามความต้องการของผู้เรียน นักเรียนและผู้ปกครองสามารถเลือกสถาบันการศึกษาและโปรแกรมการศึกษาได้ตามความต้องการ

ข. *ความหลากหลายของรูปแบบการศึกษา* จัดตั้ง โรงเรียนและการศึกษาที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน เพื่อส่งเสริมความสามารถพิเศษ และเสริมสร้างความคิดสร้างสรรค์ให้กับผู้เรียน

ค. *อิสระในการดำเนินงาน* สถาบันศึกษามีอิสระและอำนาจในการบริหารจัดการร่วมกับชุมชนและผู้ปกครองเพิ่มมากขึ้น

ง. *เสรีภาพและความเสมอภาค* ระบบการศึกษาที่เปิด โอกาสทางการศึกษาให้กับประชาชนทุกคนในการพัฒนาความรู้ความสามารถได้อย่างเต็มที่ พร้อมทั้งให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ด้อยโอกาสในการเข้ารับการศึกษา รวมทั้งให้เสรีภาพในการเลือกและสิทธิที่จะรับการศึกษาอย่างเท่าเทียมกัน

จ. *การนำเทคโนโลยีสารสนเทศสมัยใหม่มาใช้ในระบบการศึกษา* เพื่อเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนสามารถหาความรู้เพื่อพัฒนาตนเองได้ทุกสถานที่ ทุกเวลา ให้เหมาะสมกับยุคสารสนเทศ

ฉ. *ความเป็นเลิศทางการศึกษา* เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้อยู่ในระดับสากล (ศักดิ์ชัย นิรัญทวี, 2540ก : 15-16)

1.3 วัตถุประสงค์ของระบบการศึกษาใหม่

ก. *เพื่อสร้างระบบการศึกษาแบบเปิด* การสร้างระบบการศึกษาที่เปิดโอกาสให้ประชาชนในการเข้าถึงการศึกษาได้ทุกสถานที่และเวลา โดยมีลักษณะรัฐสวัสดิการทางการศึกษาสำหรับประชาชนทุกคน ในเบื้องต้นจะต้องปรับให้มีกรถ่ายโอนหน่วยกิตทั้งภายในสถาบันการศึกษาและระหว่างสถาบันการศึกษาได้ เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้เรียนสามารถเลือกหลักสูตรที่เหมาะสมกับความถนัดของตนเองมากที่สุด

ข. *การศึกษาระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา* การศึกษาในระดับนี้จะต้องยอมรับความแตกต่างของผู้เรียนทั้งในด้านของสติปัญญา ความรู้ความสามารถ และความถนัด เพื่อส่งเสริมและพัฒนาตามความสามารถของแต่ละบุคคลให้มากที่สุด พร้อมทั้งปลูกฝังคุณธรรมและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามเป้าหมายด้านทรัพยากรบุคคล การอยู่ร่วมกับสังคม และการมีความคิดสร้างสรรค์ควบคู่กันไปด้วย โดยการสร้างความหลากหลายของ โรงเรียนและหลักสูตรเพื่อเป็นทางเลือกให้แก่ผู้เรียน ได้เลือกเรียนตามความ

สนใจและความถนัด มีการปรับปรุงด้านวัสดุอุปกรณ์ และเครื่องมือในการเรียนการสอนให้ทันสมัยเหมาะสมกับยุคเทคโนโลยีสารสนเทศ

ค. การศึกษาระดับอุดมศึกษามหาวิทยาลัยต้องมีเสรีภาพในการบริหารอย่างเต็มที่ และต้องมีรูปแบบการศึกษาที่หลากหลายเพื่อตอบสนองความต้องการของผู้เรียน รวมทั้งให้การสนับสนุนการทำวิจัยเพื่อสร้างนวัตกรรมใหม่ ๆ ทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

ง. จัดระบบสนับสนุนการศึกษาอย่างรอบด้านจัดสร้างระบบสารสนเทศทางการศึกษาและการให้ข้อมูลข่าวสารทางการศึกษา เพื่อเป็นส่วนช่วยในการเลือกแผนการเรียนการศึกษา พร้อมทั้งเปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา นอกจากนี้ระบบการศึกษาจะต้องดำเนินงานร่วมกับหน่วยงานต่าง ๆ ของสังคม เพื่อพัฒนาประเทศให้สอดคล้องกับเป้าหมายที่วางไว้ร่วมกัน (ศักดิ์ชัย นิรัญทวี, 2540ข : 16-18)

1.4 การปฏิรูปหลักสูตร

เนื่องจากระบบการศึกษาในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาแบบเดิมมุ่งเน้นและให้ความสำคัญกับการสอบเข้าศึกษาต่อในระดับมหาวิทยาลัย การเรียนการสอนจึงมีลักษณะที่เป็นการยึดยึดความรู้ให้กับนักเรียน โดยการท่องจำความรู้ต่าง ๆ เพื่อนำไปใช้ในการสอบ ทำให้นักเรียนมีความรู้ในระดับมาตรฐานเดียวกัน แต่กลับสูญเสียความเป็นตัวของตัวเองและความคิดสร้างสรรค์ แล้วยังเป็นการผลิตปัญญาชนที่ไร้คุณธรรมอีกด้วย ด้วยเหตุนี้จึงต้องมีการปฏิรูปหลักสูตรการศึกษาใหม่ขึ้นมาเพื่อปลูกฝังคุณธรรม ความคิดสร้างสรรค์ และพัฒนาองค์รวมของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความถนัดและความสามารถเฉพาะทางของผู้เรียนร่วมด้วย หลักสูตรใหม่นี้จึงเป็นหลักสูตรที่ยึดนักเรียนเป็นศูนย์กลาง เพื่อให้ นักเรียนสามารถเลือกเรียนได้ตามความถนัดและความสนใจของตนได้อย่างเสรี การปฏิรูปหลักสูตรในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา แบ่งออกเป็น 2 ส่วนดังนี้

1.4.1 หลักสูตรเพื่อพัฒนาสติปัญญา ความรู้ ความสามารถ

ก. หลักสูตรพื้นฐาน โครงสร้างของเนื้อหาในหลักสูตรพื้นฐานที่ได้รับการปรับปรุงให้มีความทันสมัยนี้ใช้สำหรับ 10 ปีแรกของการศึกษา กล่าวคือเริ่มใช้ตั้งแต่ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จนถึงระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ส่วนหลักสูตรต่อเนื่องในระดับต่อไป โรงเรียนและนักเรียนสามารถเลือกวิชาเลือกได้อย่างอิสระ เพื่อให้สอดคล้องกับสภาพสังคมยุคสารสนเทศที่เน้นความรู้และเทคโนโลยีสารสนเทศ หลักสูตรพื้นฐานนี้แบ่งวิชาออกเป็น 3 กลุ่ม คือ วิชาบังคับ กิจกรรมเสริมหลักสูตร และวิชาเลือกอิสระ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2542ง : 123-133)

วิชาบังคับ

ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - 2 มีทั้งหมด 5 วิชา ได้แก่

1. ชีวิตที่มีวินัย 2. ภาษาเกาหลี 3. คณิตศาสตร์

4. ชีวิตที่ชาญฉลาด 5. ชีวิตที่พึงประสงค์

ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จนถึง ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 มีทั้งหมด 10 วิชา ได้แก่

1. ชีวิตที่มีวินัย 2. ศิลธรรมศึกษา (จริยศึกษา) 3. ภาษาเกาหลี 4. คณิตศาสตร์

5. สังคมศึกษา 6. วิทยาศาสตร์ 7. พลศึกษา 8. ดนตรี 9. ศิลปะประยุกต์

10. ภาษาอังกฤษ

การเรียนการสอนวิชาศิลปะประยุกต์ (เทคโนโลยีและคหกรรมศาสตร์) ครอบคลุมการเรียนรู้เกี่ยวกับสารสนเทศ เช่น การใช้คอมพิวเตอร์ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เป็น โรงเรียนสามารถเลือกวิชาที่จะเปิดสอนในกลุ่มวิชาศิลปะประยุกต์ของระดับมัธยมศึกษาตอนปลายได้หลากหลายตามความต้องการของชุมชน และความสนใจของนักเรียน เช่น ช่างไม้ การทำสวน อิเล็กทรอนิกส์ คหกรรม การประมง เป็นต้น

วิชาเลือกอิสระและกิจกรรมเสริมหลักสูตร

โรงเรียนและครูสามารถกำหนดและจัดกิจกรรมต่าง ๆ ได้ตามความต้องการ และสามารถนำคาบเรียนวิชาเลือกอิสระไปจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรต่าง ๆ ได้ เช่น การจัดทัศนศึกษา การศึกษาค้นคว้ากิจกรรมจริยศึกษา สอนเสริมพิเศษ เป็นต้น นอกจากนี้อาจใช้คาบเรียนดังกล่าวให้นักเรียนเลือกเรียนวิชาความรู้ใหม่ ๆ นอกเหนือจากวิชาบังคับ เช่น การเขียนอักษรจีน ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ ภาษาต่างประเทศ เป็นต้น

ข. หลักสูตรวิชาเลือก หลักสูตรวิชาเลือกสำหรับระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5-6 จัดการเรียนการสอนเพื่อตอบสนองความสามารถ ความสนใจ และความรู้เฉพาะสาขาเพื่อนำไปประกอบอาชีพในอนาคตของผู้เรียน ประกอบไปด้วยกลุ่มวิชาดังต่อไปนี้

กลุ่มวิชาภาษา ได้แก่ ภาษาเกาหลี ภาษาจีน โบราณ วรรณคดีเกาหลีโบราณ วรรณกรรมเกาหลี ปัจจุบัน วรรณกรรมโลก เป็นต้น

กลุ่มคณิตศาสตร์ ได้แก่ คณิตศาสตร์ประยุกต์ คณิตศาสตร์พื้นฐาน เป็นต้น

กลุ่มภาษาต่างประเทศ ได้แก่ ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร ภาษาญี่ปุ่น ภาษาจีน ภาษาเยอรมัน ภาษาฝรั่งเศส ภาษาสเปน ภาษารัสเซีย ภาษาอาหรับ เป็นต้น

วิทยาศาสตร์ ได้แก่ ฟิสิกส์ เคมี ชีววิทยา วิทยาศาสตร์โลก วิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม ประวัติศาสตร์ วิทยาศาสตร์ เป็นต้น

มนุษยศาสตร์ ได้แก่ ประวัติศาสตร์เกาหลี ประวัติศาสตร์โลก ประวัติศาสตร์ศิลป์ อารยธรรมโบราณ จริยศาสตร์ ปรัชญา ตรรกวิทยา การคิดวิเคราะห์ คอมพิวเตอร์ ศาสนา เป็นต้น

สังคมศึกษา ได้แก่ ภูมิศาสตร์เกาหลี ภูมิศาสตร์โลก รัฐศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ สังคมวิทยา จิตวิทยา
ปรัชญา ครุศาสตร์ เป็นต้น

เทคโนโลยีและอุตสาหกรรม ได้แก่ คหกรรมศาสตร์ ทักษะการผลิต คอมพิวเตอร์เบื้องต้น
ภาษาคอมพิวเตอร์ การประมวลผลข้อมูลเกษตรกรรม อุตสาหกรรม การพาณิชย์ การประมง ป่าไม้ เป็นต้น

วิจิตรศิลป์และพลศึกษา ได้แก่ พลศึกษา การฝึกทหาร ดนตรี วิจิตรศิลป์ เต้นรำ การละคร อุปรากร
การออกแบบ เป็นต้น

ค. หลักสูตรเฉพาะบุคคล หลักสูตรนี้ตอบสนองความแตกต่างของแต่ละบุคคลทั้งในด้าน
ความสามารถ ความถนัด และความสนใจ เพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนาศักยภาพของตนให้ได้มากที่สุด หลักสูตร
เฉพาะบุคคลแบ่งออกเป็น 3 ประเภท ดังนี้

หลักสูตรที่เน้นระดับของเนื้อหา

หลักสูตรนี้ โดยส่วนใหญ่ใช้กับวิชาที่แบ่งเนื้อหาและหนังสือเรียนออกเป็นระดับได้ เช่น วิชา
ภาษาอังกฤษ คณิตศาสตร์ เป็นต้น นักเรียนที่เรียนในชั้นเรียนหรือห้องเรียนเดียวกัน อาจเรียนวิชาเดียวกัน
แต่ต่างระดับกันได้ขึ้นอยู่กับความสามารถในการเรียนวิชานั้น ๆ ของแต่ละบุคคล นอกจากนี้ นักเรียนยัง
สามารถย้ายห้องเรียนได้อย่างเสรีไปยังห้องที่มีระดับความสามารถที่เหมาะสมกับตนเอง เมื่อถึงชั่วโมงเรียนของ
วิชาที่มีการแบ่งระดับอาจแบ่งเด็กออกเป็นกลุ่มตามระดับของวิชานั้น โดยการแบ่งระดับนั้น นักเรียนจะ
ได้รับคำปรึกษาจากครูประจำชั้นหรือครูประจำวิชาแล้วจึงเลือกระดับที่เหมาะสมกับตนเอง

หลักสูตรเสริมและเชิงลึก

หลักสูตรนี้ใช้กับทุกวิชาในหลักสูตรพื้นฐาน ยกเว้นวิชาภาษาอังกฤษและคณิตศาสตร์ เนื้อหาในการ
เรียนการสอนโดยส่วนใหญ่จะจัดเนื้อหาที่เหมาะสมกับนักเรียนที่มีความสามารถในระดับกลาง หลักสูตร
เสริมและเชิงลึกนี้จะเป็นการจัดอุปสรรคในการเรียนระหว่างนักเรียนที่มีความสามารถในการเรียนสูงและ
ต่ำ เนื้อหาของแต่ละวิชาจะถูกปรับไปตามลักษณะของผู้เรียน โดยผู้ที่มีความสามารถในการเรียนต่ำหรือ
นักเรียนที่สมองช้าจะได้รับการสอนเสริมเพื่อช่วยสร้างความเข้าใจในเนื้อหาพื้นฐานให้ชัดเจนมากขึ้น ส่วน
นักเรียนที่มีความสามารถในการสูง มีสติปัญญาดี เรียนรู้ได้ไวก็จะได้รับการสอนเนื้อหาแบบเชิงลึก

หลักสูตรที่เน้นวิชาเลือก

เพื่อตอบสนองความแตกต่างในด้านความสามารถ และความสนใจ ตลอดจนแผนการเรียนและการ
ทำงานในอนาคต โรงเรียนต้องจัดวิชาเลือกให้มีความหลากหลายโดยเฉพาะในการเรียนระดับมัธยมศึกษาปี
ที่ 5-6 หลักสูตรนี้ใช้ระบบครูหมุนเวียนร่วมกับระบบการสอนทางไกล เพื่อขจัดปัญหาการขาดแคลนครูที่
เชี่ยวชาญเฉพาะด้านในกรณีโรงเรียนที่อยู่ห่างไกล รวมถึงการประสานงานระหว่างหลายโรงเรียนร่วมกัน
เพื่อเปิดสอนวิชาเลือก นักเรียนสามารถไปเลือกเรียนวิชาเลือกที่มีการเปิดสอนในต่างโรงเรียนได้ ทั้งนี้อาจ
จัดชั้นเรียนสำหรับนักเรียนที่มีความสามารถในวิชานั้น ได้มาเรียนร่วมกัน หรือที่เรียกว่า โรงเรียนแม่เหล็ก

1.4.2 หลักสูตรเพื่อปลูกฝังคุณธรรม

ประเทศสาธารณรัฐเกาหลีได้ปฏิรูปการศึกษาควบคู่ไปกับการปลูกฝังมนุษยธรรม จริยธรรมและความคิดสร้างสรรค์ เนื่องจากสังคมอุตสาหกรรมที่ขยายตัวอย่างรวดเร็วส่งผลให้คนในสังคมให้ความสำคัญกับวัตถุมากกว่าคุณค่าจิตใจ ในขณะที่เดียวกันระบบการสอบเข้าศึกษาต่อในระดับมหาวิทยาลัยทำให้เกิดการเรียนการสอนที่มุ่งให้ความรู้แบบท่องจำส่งผลให้เยาวชนถูกหล่อหลอมออกมาในลักษณะเดียวกัน เกิดการแข่งขันที่มุ่งประโยชน์ส่วนตนโดยไม่คำนึงถึงสังคมส่วนรวม ดังนั้นหลักสูตรใหม่จึงจะต้องหันมาให้ความสำคัญกับการปลูกฝังมนุษยธรรม คุณธรรม และเสริมสร้างความคิดสร้างสรรค์ให้แก่เยาวชน

ก. แนวทางการปลูกฝังคุณธรรมการปลูกฝังคุณธรรมอย่างเป็นระบบและเหมาะสมกับอายุวัยของผู้เรียน โรงเรียนมีหน้าที่นำหลักคุณธรรมจริยธรรมไปบูรณาการกับทุกรายวิชา ปรับปรุงวิธีการสอน โดยใช้วิธีการสอนรูปแบบใหม่ที่เน้นการเรียนรู้จากประสบการณ์ตรงและการนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันแทนการสอนรูปแบบเดิมที่เน้นการให้ความรู้ทางจริยธรรม เช่น การรวมกลุ่มเสวนาและอภิปราย การให้คำปรึกษา การหิบบกประเด็นทางสังคมมาเป็นสื่อในการสอนจริยธรรมควบคู่กับการปลูกฝังจิตสำนึกในยุคโลกาภิวัตน์ การจัดกิจกรรมกลุ่มและงานอาสาสมัครเพื่อฝึกให้นักเรียนได้เรียนรู้การทำงานร่วมกับผู้อื่น การปลูกฝังคุณธรรมจากสถานบันการศึกษาจะต้องควบคู่ไปกับการอบรมเลี้ยงดูและให้คำปรึกษาจากผู้ปกครอง โดยการจัดบริการให้ความรู้แก่ผู้ปกครองในเรื่องทฤษฎีการสร้างบุคลิกภาพที่ดี ทักษะการบ่มเพาะคุณลักษณะที่ดี และบทบาทการให้ความรู้แก่บุตรหลานที่บ้าน

ข. หลักสูตรและวิธีการสอน สาธารณรัฐเกาหลีมีหลักสูตรเพื่อการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมอย่างชัดเจน เนื้อหาของหลักสูตรการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมแบ่งตามระดับชั้นได้ดังนี้(จินตนา พุทธเมตตะ, 2548ข : 15-16)

1. ช่วงระดับชั้นอนุบาล – ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

ปลูกฝังเรื่องความเป็นระเบียบในสังคม การเกรงกลัวต่อบาป ละอายต่อการทำผิด กล้าขอโทษและกล้ารับผิด มีความกตัญญู จิตสำนึกในการอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข และมีความซื่อสัตย์

2. ช่วงระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 – ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

ปลูกฝังความเป็นประชาธิปไตย การช่วยเหลือ มีน้ำใจต่อกัน มีความอดทนอดกลั้น ละอายต่อการทำผิด คำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวมก่อนประโยชน์ส่วนตน มีความซื่อสัตย์ และเสียสละให้แก่ผู้สูงอายุ

3. ช่วงระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย – ระดับอุดมศึกษา

ปลูกฝังสิทธิของตนและหน้าที่ที่มีต่อประเทศชาติ มีความเสียสละ มีความซื่อสัตย์ มีความจงรักภักดีต่อสถาบัน และทำทุกสิ่งอย่างทุ่มเทเพื่อประเทศชาติ

จินตนา พุทธเมตะ (2548ค : 106) สัมภาษณ์นักวิชาการที่อยู่ในแวดวงการศึกษาพบว่า หลักสูตรการเรียนการสอนของสาธารณรัฐเกาหลีมีวิธีการสอนคุณธรรมจริยธรรมอยู่ 2 วิธี คือ

วิธีที่ 1 หลักสูตรตรง คือ การกำหนดเนื้อหาของคุณธรรมจริยธรรมในหลักสูตรการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับระดับชั้น และอายุวัยของผู้เรียน การสอนในห้องเรียนมุ่งเน้นการอภิปรายคุณธรรมจริยธรรม เพื่อเน้นการหาสาเหตุและเหตุผลที่ดีในการประพฤติตนเป็นคนดีตามหลักจริยธรรม มีการยกกรณีปัญหาคุณธรรมจริยธรรมมาเป็นสื่อข้อมูลและให้นักเรียนเป็นผู้คิดวิเคราะห์เพื่อหาความเป็นจริงที่ถูกต้องตามหลักการและเหตุผล

วิธีที่ 2 หลักสูตรแฝง (Hidden Curriculum) คือ หลักสูตรที่มุ่งเน้นให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้คุณธรรมจริยธรรมจากสถานการณ์และสิ่งแวดล้อมที่เป็นจริง มีการอภิปรายแสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผลและยอมรับในความคิดเห็นของผู้อื่น วิธีนี้ พอสเนอร์ (Posner, 1992 : 11) มีความคิดสนับสนุนโดยกล่าวว่า “หลักสูตรแฝงเป็นหลักสูตรที่ครูผู้สอนในโรงเรียนไม่ได้รับรู้อย่างที่กำหนดไว้อย่างเป็นทางการแต่มีอิทธิพลโดยตรงต่อผู้เรียน อย่างลึกซึ้งและยาวนานมากกว่าหลักสูตรที่เป็นในโรงเรียนหรือในห้องเรียน ”

2. แนวคิดที่สอดคล้องกับการปฏิรูปการศึกษาของสาธารณรัฐเกาหลี

จากการศึกษาวิเคราะห์พบว่าแนวคิดหลักในการปฏิรูปการศึกษาของสาธารณรัฐเกาหลีมีความสอดคล้องกับแนวคิดทางปรัชญาการศึกษาและแนวคิดทางศาสนาอยู่ 2 แนวคิดหลัก คือ แนวคิดปรัชญาการศึกษาพัฒนาการนิยม และแนวคิดปรัชญาขงจื้อ

2.1 แนวคิดปรัชญาการศึกษาพัฒนาการนิยม (Progressivism)

ปรัชญาการศึกษาพัฒนาการนิยม โดย ฟรานซิส ดับเบิลยู ปาร์คเกอร์ (Francis W. Parker, 1837 - 1902) กำเนิดขึ้นเพื่อต่อต้านแนวคิดและวิธีการศึกษาดั้งเดิมที่เน้นแต่เนื้อหา การท่องจำ โดยไม่คำนึงถึงความสนใจของเด็ก ทำให้เด็กมีพัฒนาเพียงด้านสติปัญญา แต่ขาดจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ ทั้งยังไม่มีความกล้าและความมั่นใจในตนเอง ประกอบกับความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี รวมถึงความเป็นประชาธิปไตยที่ได้รับความนิยมอย่างมาก ปาร์คเกอร์จึงเสนอให้มีการปฏิรูปการศึกษาใหม่ขึ้นมา แนวคิดพัฒนาการนิยมได้รับการยอมรับหลังจากที่งานเขียนของจอห์น ดิวอี้ (John Dewey) ได้ออกตีพิมพ์ในปี ค.ศ. 1915 ดังนั้นแนวทางในการจัดการศึกษาส่วนใหญ่จึงมาจากแนวคิดของจอห์น ดิวอี้ แนวคิดปรัชญาการศึกษาพัฒนาการนิยมได้รับความนิยมอย่างแพร่หลายในประเทศสหรัฐอเมริกา ช่วงปี ค.ศ. 1920 – 1950 ต่อมาถูกโจมตีอย่างหนักจากชาวอเมริกัน และสลายตัวลงในปี ค.ศ. 1957 อย่างไรก็ตาม แม้ว่าปรัชญาการศึกษาพัฒนาการนิยมจะสลายตัวไป แต่ทฤษฎีในการจัดการศึกษา ยังคงถูกนำไปใช้ทั้งในประเทศสหรัฐอเมริกาและในหลายประเทศทั่วโลก ปรัชญาการศึกษาพัฒนาการ

นิยมนับว่าเป็นปรัชญาการศึกษาที่มีการนำไปใช้อย่างแพร่หลายที่สุดในยุคปัจจุบัน (ไพฑูริย์ สีนลรัตน์, 2529ก : 81-82)

ปรัชญาพัฒนาการนิยมนับเป็นปรัชญาการศึกษากลุ่มเสรีนิยมที่มีแนวความคิดพื้นฐานมาจากปรัชญาลัทธิจักรวาท (Empiricism) คำว่า “พิพัฒนา” หรือ “Progressive” หมายถึง ก้าวหน้า เปลี่ยนแปลง ความรู้หรือความจริงที่ไม่หยุดนิ่งอยู่กับที่ แต่จะเปลี่ยนแปลงไปตามกาลเวลาและสภาพแวดล้อม มนุษย์สามารถแสวงหาความรู้ได้จากประสบการณ์ตรงที่ได้ศึกษาค้นคว้าทดลองด้วยตนเอง แนวคิดปรัชญาการศึกษานี้เชื่อว่าการศึกษเป็นส่วนหนึ่งของสังคม ดังนั้นวิธีการทางการศึกษาจึงต้องปรับปรุงให้สอดคล้องกับกาลเวลาและภาวะแวดล้อมอยู่เสมอ โดยจะไม่สอนให้ยึดมั่นในความจริง ความรู้ และค่านิยมที่คงที่ หรือสิ่งที่กำหนดไว้ตายตัว ต้องหาทางปรับปรุงการศึกษายู่เสมอ เพื่อนำไปสู่การค้นพบความรู้ใหม่ๆ อยู่เสมอ (บรรจง จันทรสา, 2527ก : 244)

2.1.1 แนวคิดทางการศึกษาของปรัชญาการศึกษาพัฒนาการนิยมน

ก. การศึกษาคือชีวิต มิใช่เพียงการเตรียมตัวเพื่อการดำรงชีวิต การที่จะมีชีวิตที่มีความสุขได้นั้นจะต้องเข้าใจความหมายของประสบการณ์ ดังนั้นผู้เรียนควรที่จะได้เรียนรู้ในสิ่งที่เหมาะสมกับวัย และสิ่งที่จัดให้เรียนควรเป็นไปในทางที่ก่อให้เกิดประสบการณ์ เพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจถึงปัญหาของชีวิตและสังคมนวมถึงการปรับตัวให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมและสภาพสังคมในปัจจุบัน

ข. การเรียนในสิ่งที่ตรงตามความสนใจของผู้เรียน แนวคิดปรัชญาการศึกษาพัฒนาการนิยมนให้ความสำคัญกับผู้เรียน โดยถือว่าผู้เรียนเป็นส่วนสำคัญในกระบวนการศึกษา ผู้เรียนจะได้ประสบการณ์จากการลงมือกระทำด้วยตนเอง มีอิสระในการเลือกตัดสินใจ และประสบการณ์ในการทำงานร่วมกับผู้อื่น ดังนั้นจึงสนับสนุนให้จัดการเรียนการสอนแบบยึดเด็กเป็นศูนย์กลาง (Child - Centered) ซึ่งกระบวนการเรียนจะเป็นไปตามแนวทางที่เด็กแต่ละคนสนใจ เพื่อให้การเรียนการสอนตรงกับความถนัด ความสนใจและความสามารถของผู้เรียน

ค. การเรียนโดยวิธีแก้ปัญหแทนการเรียน โดยวิธีท่องจำเนื้อหาการจะให้เด็กมีประสบการณ์ในเรื่องใดๆ ย่อมต้องอาศัย “วิธีการแก้ปัญห” ในการเรียนจะนำเนื้อหาวิชาเหล่านั้นมาสร้างเป็นปัญหา ซึ่งจะเป็นปัญหาต่าง ที่มีอยู่ในสังคมปัจจุบัน เช่น ปัญหาสุขภาพ ปัญหาการคมนาคม ปัญหาเศรษฐกิจ เป็นต้น แทนที่จะสอนเนื้อหาวิชา โดยการยึดยึดความรู้ซึ่งเป็นนามธรรมเข้าไปในจิตใจและความจำของเด็ก หลักสูตรจึงครอบคลุมชีวิตประจำวันทุกรูปแบบที่ก่อให้เกิดการเรียนรู้ โดยเน้นวิชาที่เสริมสร้างประสบการณ์ทางสังคม ตลอดจนชีวิตประจำวัน ได้แก่ สังคมศึกษา วิชาทางภาษา วิทยาศาสตร์ และคณิตศาสตร์

ง. ครูทำหน้าที่ในการเป็นที่ปรึกษาและให้คำแนะนำ มิใช่ผู้ออกคำสั่ง ครูจะต้องมีความรู้และประสบการณ์อย่างกว้างขวาง เพราะจะต้องอาศัยความรู้และประสบการณ์ของตนมาใช้เป็นประโยชน์

ในการให้คำแนะนำ แล้วจึงต้องจัดประสบการณ์ที่เหมาะสมให้แก่ผู้เรียน ทั้งยังต้องยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล และวางแผนการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับความสามารถและความต้องการของผู้เรียน

จ. *โรงเรียนควรส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดความร่วมมือ* โรงเรียนจะต้องส่งเสริมให้เกิดการช่วยเหลือและพึ่งพาอาศัยกันระหว่างผู้เรียนมากกว่าที่จะก่อให้เกิดการแข่งขันกันเรียน การศึกษาควรเป็นพื้นฐานในการสร้างประสบการณ์ในการอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างสงบสุขแก่ผู้เรียน การแข่งขันกันระหว่างผู้เรียนก็ควรที่จะเป็นการแข่งขันในด้านการสร้างคุณงามความดี

ฉ. *วิถีทางแบบประชาธิปไตยจะส่งเสริมให้เกิดความสัมพันธ์กันทางแนวความคิด และบุคลิกภาพอย่างเสรี* ตามแนวคิดของฝ่ายพัฒนาการนิยม มองว่า “ประชาธิปไตย” หมายถึง การร่วมมือร่วมใจกัน การมีประสบการณ์ร่วมกัน ไม่ใช่เพียงการปกครองรูปแบบหนึ่งเท่านั้น การที่จะสอนความรู้เรื่องประชาธิปไตยนั้น โรงเรียนเองก็ต้องเป็นประชาธิปไตยเสียก่อน กล่าวคือ โรงเรียนจะต้องส่งเสริมให้มีการอภิปรายและใช้ความคิดอย่างเสรี การให้นักเรียนมีส่วนร่วมในประสบการณ์ทางการศึกษา เป็นต้น (บรรจง จันทรสา 2527ข : 245-246)

2.1.2 องค์ประกอบของการศึกษา

ก. *หลักสูตร* เน้นสภาพแวดล้อมในปัจจุบันและประสบการณ์ของผู้เรียนเป็นหลักสำคัญ ผู้เรียนจะได้เรียนรู้จากประสบการณ์ตรงในชีวิตจริง และเป็นประสบการณ์ที่สัมพันธ์กับสังคม เนื้อหาเป็นส่วนประกอบของหลักสูตรที่จะทำให้เด็กเข้าใจตัวเองและสังคม วิชาที่สำคัญได้แก่ สังคมศึกษาและวิชาภาษา ส่วนวิชาวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ จะถูกนำมาใช้เป็นเครื่องมือ หรือ วิธีการในการแก้ปัญหา

ข. *ครู* ทำหน้าที่ในการให้คำแนะนำและคำปรึกษาเป็นหลัก ครูเป็นผู้สนับสนุนให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ เข้าใจ และเห็นจริงด้วยตนเอง ลักษณะของครูตามปรัชญาการศึกษาจะต้องมีความเห็นอกเห็นใจ และเข้าใจความแตกต่างระหว่างบุคคล รู้จักคิด คัดแปลง และวางแผนการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับความสามารถและความต้องการของผู้เรียน พร้อมทั้งจัดสภาพห้องเรียนให้เหมาะสมกับลักษณะของกิจกรรมในห้องเรียน

ค. *นักเรียน* ปรัชญาการศึกษาให้ความสำคัญกับตัวผู้เรียนมาก เพราะถือว่าการเรียนรู้นั้นจะเกิดได้ดีก็ต่อเมื่อผู้เรียนได้มีประสบการณ์ตรง หรือ ได้ลงมือทำด้วยตนเอง ดังนั้นผู้เรียนจึงมีอิสระที่จะเลือกตัดสินใจที่จะเลือกเรียนได้ตามความสนใจและความสามารถของตนเอง

ง. *บทบาทของโรงเรียนต่อชุมชน* การศึกษาเป็นวิถีหลักในการปฏิรูปหรือปรับปรุงสังคม แต่จะปรับปรุงหรือปฏิรูปไปในทิศทางใดนั้น สิ่งแรกที่ต้องปฏิบัติ คือ การทำให้โรงเรียนเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันกับสังคมเสียก่อน โดยการยอมรับการเปลี่ยนแปลงของสังคม โดยเฉพาะด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และวัฒนธรรม และเมื่อโรงเรียนเป็นส่วนหนึ่งของสังคมแล้ว โรงเรียนก็จะสามารถสร้างนักเรียนที่มีลักษณะใหม่ กล่าวคือ มีสติปัญญา มีความพร้อม มีความรู้และเข้าใจสังคมอย่างดี และพร้อมที่ปรับปรุงและพัฒนาสังคมได้ (ไพฑูรย์ สินดารัตน์, 2529ข : 83-87)

2.1.3 แนวคิดปรัชญาการศึกษาพัฒนาการนิยมนที่สอดคล้องกับแนวคิดในการปฏิรูปการศึกษา ของสาธารณรัฐเกาหลี

ภายหลังจากสงครามเกาหลีสิ้นสุดลง สาธารณรัฐเกาหลีได้รับการช่วยเหลือสนับสนุนในการฟื้นฟูประเทศจากสหรัฐอเมริกาโดยตลอด ประกอบกับการนำเอาความสำเร็จของสหรัฐอเมริกาเป็นแบบอย่างในการปฏิรูปโครงสร้างพื้นฐานของประเทศ พร้อมทั้งเปิดรับแนวคิดแบบตะวันตกเพื่อมาปรับใช้ในการพัฒนาประเทศ ดังนั้นจึงอาจได้รับอิทธิพลของแนวคิดปรัชญาการศึกษาพัฒนาการนิยมนซึ่งเป็นแนวคิดทางการศึกษาที่ได้รับความนิยมอย่างมากและมีการนำไปใช้อย่างแพร่หลายทั้งในสหรัฐอเมริกา และในหลายประเทศทั่วโลก

จากการวิเคราะห์แนวคิดพื้นฐานและทฤษฎีในการจัดการศึกษาตามแบบปรัชญาพัฒนาการนิยมนที่สอดคล้องกับแนวคิดหลักในการปฏิรูปการศึกษาของสาธารณรัฐเกาหลี พบว่ามีแนวคิดที่สอดคล้องกันอยู่ 6 ประการ ดังต่อไปนี้

ประการแรก การศึกษาที่พัฒนาศักยภาพของผู้เรียนในทุกด้าน แนวคิดหลักของการศึกษาแบบพัฒนาการนิยมน คือ การศึกษาจะต้องพัฒนาผู้เรียนอย่างรอบด้าน ทั้งด้านสติปัญญา จิตใจ สังคม และอาชีพ ด้านการเรียนการสอนจะต้องประยุกต์วิชาต่าง ๆ เข้าด้วยกัน โดยสอดคล้องกับวิถีคิดแบบวิทยาศาสตร์และเนื้อหาเรื่องศีลธรรมและเรื่องมารยาทเข้าไปในทุกบทเรียน สอดคล้องกับสาธารณรัฐเกาหลีที่ตระหนักดีว่าระบบการศึกษารูปแบบเดิมที่เน้นการท่องจำเนื้อหาเป็นการขัดเขี่ยความรู้ให้กับนักเรียน ส่งผลให้นักเรียนขาดความคิดสร้างสรรค์และความเป็นตัวเอง นอกจากนี้ยังเป็นการพัฒนาในด้านสติปัญญาเพียงอย่างเดียว จึงได้มีการปฏิรูปหลักสูตรการศึกษาใหม่ขึ้นมาควบคู่ไปกับการปลูกฝังความคิดสร้างสรรค์และคุณธรรม โดยการแบ่งหลักสูตรการศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนออกเป็นสองด้าน ได้แก่ หลักสูตรเพื่อพัฒนาสติปัญญา ความรู้ความสามารถ ซึ่งประกอบด้วย กลุ่มวิชาพื้นฐาน เพื่อให้ความรู้พื้นฐานทั่วไปที่สอดคล้องกับสภาพสังคมยุคสารสนเทศและเป็นประโยชน์ในชีวิตประจำวัน กลุ่มวิชาเลือก เพื่อให้ความรู้เฉพาะทางที่เป็นประโยชน์ต่อการนำไปประกอบอาชีพในอนาคต และ หลักสูตรเพื่อปลูกฝังคุณธรรม ที่นำหลักคุณธรรมจริยธรรมบูรณาการเข้าไปในทุกรายวิชา ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่าหลักสูตรการศึกษาใหม่ของสาธารณรัฐเกาหลีเป็นหลักสูตรการศึกษาที่ช่วยพัฒนาผู้เรียนได้ ทั้งในด้านสติปัญญาและจิตใจ

ประการที่สอง การศึกษาที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ หลักสูตรการศึกษาตามปรัชญาพัฒนาการนิยมนเป็นแบบ Child-Centered Curriculum กล่าวคือ หลักสูตรที่ให้ความสำคัญกับผู้เรียนเป็นหลัก โดยมีเนื้อหาเป็นเพียงส่วนประกอบของหลักสูตร การจัดการเรียนการสอนโดยพิจารณาจากความสนใจ ความสามารถ และความถนัดของผู้เรียนเป็นอันดับแรก ครูและนักเรียนจะต้องร่วมมือกันในการเลือกสรรเนื้อหาและการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ตามความสนใจของผู้เรียน ดังนั้นบทบาทของครู จึงมีหน้าที่ในการเป็นที่ปรึกษาและให้คำแนะนำแก่นักเรียน

แนวคิดดังกล่าวสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของระบบการศึกษาใหม่และหลักในการปฏิรูป การศึกษาของสาธารณรัฐเกาหลีที่ยึดผู้เรียนเป็นหลักสำคัญในการศึกษา พร้อมยอมรับความแตกต่างในด้าน สติปัญญา ความสามารถ และความถนัดของผู้เรียน ด้วยการสร้างความหลากหลายให้กับหลักสูตรเพื่อ ตอบสนองความสนใจของผู้เรียน และจัดตั้ง โรงเรียนที่ความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านเพื่อส่งเสริมความสามารถ พิเศษและเสริมสร้างความคิดที่สร้างสรรค์ให้กับผู้เรียน

ด้านหลักสูตรสำหรับการศึกษาในระบบใหม่ของสาธารณรัฐเกาหลี มีหลักสูตรวิชาเลือกที่ให้ อิสระกับผู้เรียนในการเลือกวิชาที่ต้องการเรียน ได้ตามความสนใจ และหลักสูตรเฉพาะบุคคล ซึ่ง ประกอบด้วย หลักสูตรที่เน้นระดับของเนื้อหา เพื่อให้ผู้เรียนสามารถเลือกระดับและย้ายไปยังห้องเรียนที่ เหมาะสมกับตนเอง โดยนักเรียนจะได้รับคำปรึกษาในการเลือกระดับที่เหมาะสมกับตนเองจากครู หลักสูตร เสริมและเชิงลึก ที่ปรับการสอนไปตามลักษณะของผู้เรียน โดยการสอนเนื้อหาเสริมให้กับผู้ที่ยังไม่รู้ได้ซ้ำ และสอนเนื้อหาเชิงลึกให้กับผู้ที่ยังรู้ได้ไว หลักสูตรดังกล่าวชี้ให้เห็นว่า หลักสูตรการศึกษาใหม่ของ สาธารณรัฐเกาหลีเป็นหลักสูตรที่ให้ความสำคัญกับผู้เรียนเป็นสำคัญและยอมรับความแตกต่างของผู้เรียน ทั้งยังสามารถจัดอุปสรรคในเรื่องความแตกต่างของผู้เรียนได้เป็นอย่างดี

ประการที่สาม การศึกษาที่เน้นประสบการณ์ตรงที่สัมพันธ์กับสภาพแวดล้อม การศึกษา ของฝ่ายพัฒนาการนิยมนั้นประสบการณ์ของผู้เรียนเป็นสำคัญ ด้วยการส่งเสริมให้ผู้เรียนมีส่วนร่วม โดยตรงในประสบการณ์ที่สัมพันธ์กับสภาพสังคม วิชาที่สอนจึงมีเนื้อหาที่เป็นประโยชน์ต่อการดำรงชีวิต เช่น วิชาสังคมศึกษา วิชาภาษา และวิชาวิทยาศาสตร์ เป็นต้น เพื่อให้ผู้เรียนสามารถปรับตัวเข้ากับสภาพ สังคมที่เปลี่ยนแปลงไป และสามารถแก้ไขปัญหาได้อย่างมีเหตุผล สอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาใน ระบบการศึกษาใหม่ของสาธารณรัฐเกาหลีที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีประสบการณ์ตรง ด้วยการจัดกิจกรรมเสริม หลักสูตร เช่น การจัดทัศนศึกษา ชั่วโมงศึกษาค้นคว้าด้วยตัวเอง การจัดกิจกรรมกลุ่ม และงานอาสาสมัคร เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์ตรง นอกจากนี้ยังปรับปรุงวิธีการสอนใน หลักสูตรเพื่อการ ปลุกฝังคุณธรรม โดยใช้วิธีการสอนแบบใหม่ที่เน้นการเรียนรู้จากประสบการณ์ตรงและการนำไป ประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันแทนการสอนรูปแบบเดิมที่เน้นการให้ความรู้ทางจริยธรรม เช่น การรวมกลุ่ม อภิปราย โดยการหยิบยกสถานการณ์ ประเด็น และสภาพแวดล้อมที่เป็นจริงในสังคมมาเป็นสื่อให้ผู้เรียน ได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นเพื่อหาข้อเท็จจริงที่ถูกต้องตามหลักการและเหตุผล ซึ่งมีวัตถุประสงค์ใน การศึกษา เพื่อการปลุกฝังการค้นหาคำความจริงและการคิดเชิงวิทยาศาสตร์ ที่จะนำไปสู่การมีความคิด สร้างสรรค์และสามารถดำเนินชีวิตอย่างมีเหตุผล

ประการที่ดี การส่งเสริมให้เกิดความร่วมมือกันระหว่างนักเรียนมากกว่าการแข่งขันกัน สอดคล้องกับความเห็นของคณะกรรมการแห่งชาติเพื่อการศึกษาของสาธารณรัฐ เกาหลีที่ดำเนินการปฏิรูปหลักสูตรเพื่อปลุกฝังคุณธรรมขึ้นใหม่ เนื่องจากระบบการศึกษารูปแบบเดิมให้ ความสำคัญกับการสอบเข้าศึกษาทั้งในระดับมัธยมศึกษาและระดับมหาวิทยาลัย ส่งผลให้เกิดการแข่งขันกัน

สูงระหว่างนักเรียน โรงเรียนกลายเป็นสถาบันที่ก่อให้เกิดการแข่งขัน ความขัดแย้ง และการเห็นประโยชน์ส่วนตนมากกว่าประโยชน์ส่วนรวม ด้วยเหตุนี้คณะกรรมการฯ จึงปฏิรูปหลักสูตรปลูกฝังคุณธรรมขึ้นมา เพื่อปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมให้แก่ นักเรียน ซึ่งถือเป็นปัจจัยหนึ่งที่มีส่วนช่วยในการสร้างทรัพยากรบุคคลที่มีคุณธรรมและสามารถอยู่ร่วมกับคนในสังคมได้อย่างมีความสุข นอกจากนี้ยังส่งเสริมให้เกิดความร่วมมือกัน โดยการจัดกิจกรรมให้นักเรียนได้ทำงานเป็นกลุ่ม เพื่อให้ นักเรียนได้รู้จักการร่วมมือกันในการทำงานและฝึกการทำงานร่วมกับผู้อื่น หลักสูตรเพื่อปลูกฝังคุณธรรมนับว่าเป็นหลักสูตรที่สามารถแก้ไข ปัญหาการแข่งขันกันของนักเรียน ทั้งยังเป็นหลักสูตรที่ส่งเสริมให้เกิดความร่วมมือกันอีกด้วย

ประการที่ห้า การส่งเสริมประชาธิปไตยในสถานการศึกษา ตามความเห็นของฝ่ายพัฒนาการนิคม มองว่า การที่โรงเรียนจะสอนเรื่องประชาธิปไตยให้แก่ นักเรียนได้นั้น โรงเรียนจะต้องมีความเป็นประชาธิปไตยเสียก่อน สอดคล้องกับแนวคิดของสาธารณรัฐเกาหลีที่ต้องการพัฒนาสังคมเกาหลีให้เป็นสังคมเปิดมากยิ่งขึ้น ซึ่งมีเป้าหมายพื้นฐานอยู่ที่การส่งเสริมค่านิยมแบบประชาธิปไตย (ศักดิ์ชัย นิรัญทวิ, 2540ค : 65) โดยเริ่มจากสถาบันการศึกษาที่เป็นสถาบันหลักที่มีส่วนสำคัญในการสร้างค่านิยมให้กับประชาชน ดังนั้นระบบการศึกษาใหม่จึงมีพื้นฐานแนวคิดแบบประชาธิปไตยอย่างเห็นได้ชัด โดยมีวัตถุประสงค์ทางการศึกษา เพื่อพัฒนาความรักในเสรีภาพ และยึดมั่นในความรับผิดชอบ ซึ่งจะนำไปสู่การมีชีวิตในสังคมอย่างมีความสุขด้วยความซื่อสัตย์ และการร่วมมือกัน ดังต่อไปนี้

ด้านเป้าหมายรัฐสวัสดิการทางการศึกษา (EDUTOPIA) ด้วยระบบการศึกษาเปิด ซึ่งเป็นระบบการศึกษาที่เปิด โอกาสทางการศึกษาให้กับประชาชนทุกคนสามารถเข้าถึงการศึกษา พร้อมทั้งเอื้อประโยชน์ให้กับประชาชนทุกคนอย่างเท่าเทียมกัน แม้แต่ผู้ที่มีความบกพร่องทางร่างกายและประชาชนในถิ่นทุรกันดาร นอกจากนี้ยังมีการสร้างระบบหน่วยกิตเพื่อให้อิสระแก่ผู้เรียน ในการย้ายสถาบันการศึกษา ระหว่างสายสามัญและสายอาชีพได้อย่างเสรี

ด้านหลักในการปฏิรูปการศึกษาที่คำนึงถึงเสรีภาพและความเสมอภาค โดยให้เสรีภาพแก่ประชาชนทุกคนในการเลือกรับการศึกษาตามความถนัดและความสนใจของตนเอง รวมถึงสิทธิในการเข้ารับการศึกษาอย่างเท่าเทียมกัน โดยการนำเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้ในการศึกษาและการให้การศึกษาภาคบังคับโดยไม่เสียค่าใช้จ่ายในพื้นที่ชนบท พร้อมทั้งให้อิสระและอำนาจกับสถาบันการศึกษาในการจัดการศึกษาร่วมกับผู้ปกครองนักเรียนและชุมชน

ด้านหลักสูตรการเรียนการสอน มีหลักสูตรที่เสริมสร้างความรู้และทักษะเรื่องความรับผิดชอบต่อสังคมสำหรับการเป็นสมาชิกของสังคมประชาธิปไตยที่ดีให้แก่ผู้เรียน เช่น วิชาปลูกฝังความเป็นประชาธิปไตย วิชาปลูกฝังความเป็นระเบียบในสังคม วิชาปลูกฝังสิทธิของตนและหน้าที่พลเมือง เป็นต้น ด้านวิธีการสอน ใช้วิธีการสอนรูปแบบใหม่ที่พัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์และการตัดสินใจอย่างมีความรับผิดชอบและมีเหตุผล เช่น การรวมกลุ่มอภิปรายที่ให้นักเรียนได้วิเคราะห์ประเด็นปัญหาต่าง ๆ

อย่างมีเหตุผล และให้เสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น วิธีการสอนในรูปแบบนี้เป็นการเปิดโอกาสให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในประสบการณ์ทางการศึกษาอย่างเต็มที่

ประการสุดท้าย บทบาทของสถาบันการศึกษาต่อชุมชน ตามแนวคิดพัฒนาการนิยม เห็นว่า ในการปฏิรูปสังคมจะต้องทำให้โรงเรียนเป็นส่วนหนึ่งของสังคมและเป็นสถาบันที่ใกล้ชิดกับประชาชนเสียก่อน จึงจะสามารถผลิตทรัพยากรบุคคลที่มีความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับสภาพสังคมในปัจจุบัน ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาสังคมและประเทศชาติในอันดับต่อไป นอกจากนี้ผู้ปกครองและชุมชนจะต้องมีส่วนร่วมร่วมกับโรงเรียนในการบริหารงาน โดยเฉพาะในเรื่องนโยบายและงบประมาณ

แนวคิดดังกล่าวสอดคล้องกับหลักในการปฏิรูปการศึกษาของสาธารณรัฐเกาหลีที่ให้อิสระและอำนาจกับสถาบันการศึกษาในการบริหารงาน พร้อมทั้งเปิดโอกาสให้ชุมชนและผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาร่วมกับสถาบันการศึกษา ทั้งนี้สาธารณรัฐเกาหลีมองว่าโรงเรียนเป็นศูนย์กลางทางการศึกษาของชุมชน ดังนั้น โรงเรียนและประชาชนจะต้องร่วมมือและพึ่งพาอาศัยกันเพื่อประโยชน์ของท้องถิ่นและสังคม (ศักดิ์ชัย นิรัญทวี, 2540ง : 69) การบริหารในระดับโรงเรียนจึงมีการจัดตั้งสภาโรงเรียน ซึ่งมีคณะกรรมการที่มาจากกลุ่มผู้ปกครองนักเรียน ผู้บริหารของโรงเรียน และตัวแทนของชุมชน สภาโรงเรียนมีหน้าที่พิจารณางบประมาณโรงเรียน การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรและกิจกรรมที่ส่งเสริมให้เกิดความร่วมมือกันระหว่างโรงเรียนกับชุมชน รวมถึงการปรับปรุงหลักสูตร กล่าวคือ ในหลักสูตรพื้นฐานโรงเรียนและชุมชนสามารถเลือกเปิดสอนวิชาศิลปะประยุกต์ได้หลากหลายตามความต้องการและเพื่อประโยชน์ของแต่ละชุมชน

2.2 แนวคิดปรัชญาขงจื้อ

ขงจื้อ (ก่อนค.ศ. 551-479) นักปราชญ์ชาวจีนผู้ให้กำเนิดปรัชญาขงจื้อ ขงจื้อเกิดที่รัฐหลู่ในมณฑลซานตง บิดาเป็นอดีตเจ้าเมือง มารดาเป็นผู้มีการศึกษาดีและคาดว่าเป็นผู้ให้การสนับสนุนด้านการศึกษาแก่ขงจื้อ ทำให้ขงจื้อเป็นผู้ที่รักในการเรียน ขงจื้อมีโอกาสได้ศึกษาเล่าเรียนกับอาจารย์หลายสาขาวิชา และได้เดินทางไปศึกษาเกี่ยวกับจารีตของราชวงศ์โจว ต่อมาได้กลายเป็นอาจารย์ที่มีลูกศิษย์มากมาย ขงจื้อเป็นครูที่ไม่เคยปฏิเสธผู้ที่มาขอเป็นศิษย์แม้ว่าศิษย์จะมอบสิ่งของเพียงเล็กน้อยเป็นค่าตอบแทนก็ตาม ทั้งยังเป็นครูที่สอนศิษย์โดยไม่มีการแบ่งชนชั้นวรรณะ ขงจื้อเชื่อว่าการขัดเกลาด้วยวิธีการศึกษาเป็นหนทางที่นำไปสู่การสร้างคุณธรรมที่ฝังานให้แก่มนุษย์ (สุวรรณ สถาอาพันธ์, 2543ก: 1-15)

หลักปรัชญาขงจื้อมีอิทธิพลอย่างมากไม่เพียงแต่ในประเทศจีน แต่ยังส่งอิทธิพลไปถึงประเทศเพื่อนบ้าน เช่น ประเทศญี่ปุ่น เกาหลี และเวียดนาม ที่ได้นำหลักคำสอนและแนวทางการศึกษาของปรัชญาขงจื้อ ไปปรับใช้ในการปกครองประเทศ โดยเฉพาะบนคาบสมุทรเกาหลีที่ได้รับอิทธิพลจากประเทศจีนมาตั้งแต่ศตวรรษที่ 4 โดยผ่านการรับทั้งวัฒนธรรม ภาษา และระบบการศึกษาตามแบบลัทธิขงจื้อ ส่งผลให้แนวคิดปรัชญาขงจื้อมีอิทธิพลต่อระบบความคิดความเชื่อและวิถีชีวิตของชาวเกาหลีอย่างมาก แม้ว่าใน

ปัจจุบันสาธารณรัฐเกาหลีมีสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป แต่ชาวเกาหลีก็ยังคงยึดถือปฏิบัติตามจารีตประเพณี ขนบธรรมเนียม และวิถีชีวิตตามแบบขงจื้อ เช่น การให้ความสำคัญกับลำดับอาวุโส การให้ความสำคัญกับเรื่องความกตัญญู เห็นได้ชัดจากการจัดพิธีเซ่นไหว้บรรพบุรุษ เพื่อเป็นการระลึกถึงบุญคุณของบรรพบุรุษ นอกจากนี้การจัดการศึกษาตามแบบขงจื้อถือเป็นรากฐานสำคัญของระบบการศึกษาของเกาหลี (อาทิตยา กาญจนพิบูลย์, 2552ก : 11-13) ในปัจจุบันมีการนำหลักคำสอนของขงจื้อมาปรับใช้ในหลักสูตรการศึกษาเพื่อปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม และมีวิธีการสอนตามหลักการสอนของขงจื้อ

2.2.1 หลักคำสอนของปรัชญาขงจื้อ

หลักคำสอนของลัทธิขงจื้อจะกล่าวถึงสิ่งต่าง ๆ ที่มีอยู่ในโลกปัจจุบันมากกว่าจะการกล่าวถึงโลกอนาคตที่อยู่นอกเหนือขอบเขตการรับรู้ของมนุษย์ ด้วยเหตุนี้ปรัชญาขงจื้อจึงให้ความสำคัญกับเรื่องของมนุษย์เป็นหลัก โดยส่วนใหญ่ปรัชญาขงจื้อจะเป็นเรื่องของจริยศาสตร์และการปกครอง หลักคำสอนที่สำคัญของปรัชญาขงจื้อมีดังนี้ (อาทิตยา กาญจนพิบูลย์, 2552ข : 11-13)

ก. *มนุษย์ธรรม (เหริน)* มี 2 ความหมาย คือ

ประการแรก หมายถึง คุณธรรมขั้นพื้นฐานที่ทำให้เป็นมนุษย์ที่ดีและเป็นสิ่งดีงามที่มนุษย์พึงปฏิบัติต่อกัน เช่น ความกตัญญู การเสียสละ การเห็นอกเห็นใจผู้อื่น เป็นต้น มนุษยธรรมนับเป็นเครื่องบ่งชี้ถึงคุณสมบัติพื้นฐานในการเป็นมนุษย์

ประการที่สอง หมายถึง “ความรัก” คือ การรักมนุษย์ ซึ่งเปรียบเสมือนอีกด้านหนึ่งของมนุษยธรรมที่เน้นในเรื่องของอารมณ์ความรู้สึกที่ละเอียดอ่อนภายในจิตใจของมนุษย์ เช่น ความเมตตา มิตรภาพ เป็นต้น การรักมนุษย์เป็นเครื่องแสดงความเมตตาและความห่วงหาอาทรระหว่างมนุษย์

ข. *จารีต (หลี่)* หมายถึง วิถีปฏิบัติในพิธีกรรมทางศาสนาต่างๆ เช่น การเซ่นไหว้บรรพบุรุษ และแนวทางในการประพฤติตนให้เหมาะสม เช่น กริยามารยาทที่อ่อนน้อมถ่อมตน การเคารพผู้อาวุโส เป็นต้น จารีตมิได้เป็นเพียงพิธีกรรม หรือ มารยาททางสังคมเพียงเท่านั้น แต่ยังมีความหมายที่ครอบคลุมถึงพฤติกรรมเชิงสัญลักษณ์ที่ทำให้มนุษย์มีความแตกต่างจากสิ่งมีชีวิตอื่นๆ (สุวรรณ สดาอนันท์, 2543ข : 18) นอกจากนี้ขงจื้อยังมองว่าจารีตไม่มีหลักที่ตายตัวและสามารถเปลี่ยนแปลงได้ตามความเหมาะสม

มนุษยธรรมและจารีตเปรียบเสมือนสองด้านของเหรียญที่รวมกันเป็นหนึ่งเดียว มนุษยธรรมเป็นความรู้สึกและสำนึกภายในจิตใจ หรือที่เรียกว่า “คุณธรรม” นั่นเอง ส่วนจารีตเป็นการแสดงความรู้สึกภายในจิตใจออกมาทางการกระทำ ซึ่งอาจหมายถึง กริยามารยาททางสังคม ดังนั้นการที่ปฏิบัติตามจารีตได้นั้นจะต้องเกิดจากการมีมนุษยธรรมเสียก่อน และการที่จะเป็นผู้ที่มีมนุษยธรรมก็จำเป็นจะต้องปฏิบัติตามจารีตด้วยเช่นกัน ดังคำกล่าวที่ว่า “หากเป็นมนุษย์แต่ไร้มนุษยธรรม จะมีสิ่งใดเกี่ยวข้องกับจารีตได้เล่า”

ค. การศึกษา ขงจื้อเน้นการพัฒนาการศึกษาด้านสติปัญญาควบคู่ไปกับการปลูกฝังมนุษยธรรม ซึ่งเป็นหนทางที่จะพัฒนาไปสู่การเป็นปัญญาชนที่มีความเพียบพร้อม เป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถ มีกิริยามารยาทที่ดีงาม และมีคุณธรรม ด้านการเรียนการสอน ขงจื้อมีวิธีการสอนลูกศิษย์ที่หลากหลาย โดยการพิจารณาจากบุคลิกลักษณะของศิษย์ที่แตกต่างกันไป ขงจื้อเป็นผู้ที่มีจิตใจเมตตาสอนศิษย์ทุกคน โดยไม่แบ่งชนชั้น แต่ทั้งนี้ผู้ที่จะมาเป็นศิษย์ของขงจื้อจะต้องเป็นผู้ที่มีความกระตือรือร้นในการศึกษาและใฝ่รู้ใฝ่เรียน

2.2.2 แนวคิดปรัชญาขงจื้อที่สอดคล้องกับแนวคิดในการปฏิรูปการศึกษาของสาธารณรัฐเกาหลี

จากการวิเคราะห์แนวคิดทางการศึกษาของขงจื้อที่สอดคล้องกับแนวคิดหลักในการปฏิรูปการศึกษาของสาธารณรัฐเกาหลี มีดังนี้

ประการแรก การศึกษาที่พัฒนาด้านสติปัญญาควบคู่กับการปลูกฝังคุณธรรม วัตถุประสงค์ของการศึกษาตามแบบขงจื้อ คือ การสร้างปัญญาชนที่มีทั้งความรู้ความสามารถและคุณธรรม ดังคำกล่าวที่ว่า "ปัญญาชนเมื่อได้ศึกษาร่ำเรียนอย่างกว้างขวาง ควบคุมตนเองด้วยหลัก ย่อมไม่พลาดหลง" (สุวรรณา สถาอานันท์, 2551ก : 194) จะเห็นได้ว่าปัญญาชนในความหมายของขงจื้อนั้น คือ ผู้ที่มีทั้งสติปัญญาและคุณธรรม สอดคล้องกับแนวคิดในการปฏิรูปการศึกษาของสาธารณรัฐเกาหลีที่ดำเนินการปฏิรูปการศึกษาควบคู่ไปกับการปลูกฝังมนุษยธรรมและจริยธรรมให้กับผู้เรียน เห็นได้จากการปฏิรูปหลักสูตรการศึกษาในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาขึ้นมาใหม่ โดยแบ่งการพัฒนาผู้เรียนออกเป็น 2 ด้าน คือ หลักสูตรเพื่อพัฒนาสติปัญญา ความรู้ ความสามารถ และ หลักสูตรเพื่อปลูกฝังคุณธรรม ที่มีเนื้อหาที่สอนเกี่ยวกับเรื่องความซื่อสัตย์ การเสียสละ การมีน้ำใจ การช่วยเหลือเกื้อกูลกัน และการคำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวมก่อนประโยชน์ส่วนตน เป็นต้น ทั้งนี้เนื่องมาจากสาธารณรัฐเกาหลีตระหนักถึงการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของสภาพสังคม ที่ส่งผลให้คนในสังคมให้ความสำคัญกับวัตถุมากกว่าคุณค่าทางจิตใจและเห็นประโยชน์ส่วนตนมากกว่าส่วนรวม ดังนั้นเพื่อการแก้ปัญหาดังกล่าว สาธารณรัฐเกาหลีจึงดำเนินการปฏิรูปหลักสูตรการศึกษาใหม่ขึ้นมา หลักสูตรการศึกษาในระบบการศึกษาใหม่ของสาธารณรัฐเกาหลีจึงเป็นหลักสูตรที่มีส่วนสำคัญในการสร้างปัญญาชนที่มีทั้งสติปัญญา ความรู้ ความสามารถ และคุณธรรม

ประการที่สอง การมีมนุษยธรรม มนุษยธรรม คือ คุณธรรมชุดหนึ่งซึ่งกำกับความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์ (สุวรรณา สถาอานันท์, 2543ก : 26) เป็นคุณธรรมพื้นฐานที่มนุษย์พึงปฏิบัติต่อกัน ได้แก่ ความนอบน้อม ความมีใจกว้างขวาง ความจริงใจ ความมุ่งมั่น ความเมตตา และความห่วงหาอาทรกัน ขงจื้อเชื่อว่าการที่มนุษย์จะเป็นมนุษย์โดยสมบูรณ์ได้นั้นจะต้องเป็นผู้ที่มีมนุษยธรรมเสียก่อน เมื่อมนุษย์มีมนุษยธรรมต่อกัน ก็จะทำให้เกิดชุมชนที่มนุษย์สามารถอยู่ร่วมกันได้อย่างสงบสุข แนวคิดดังกล่าว สอดคล้องกับเป้าหมายด้านทรัพยากรบุคคล ซึ่งต้องการปัญญาชนที่ไม่เพียงแต่เป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถ

แต่จะต้องเป็นผู้ที่มีมนุษยธรรมด้วย กล่าวคือ จะต้องเป็นผู้ที่มีจิตใจที่เปิดกว้าง เอื้อเฟื้อ มุ่งมั่นในการทำงานอย่างมีคุณธรรม พร้อมทั้งสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ โดยมีความเชื่อที่ว่าคุณสมบัติสามารถเข้าใจแก่นแท้ของชีวิตด้วยการรักษาความสัมพันธ์อันดีกับผู้อื่น

ประการที่สาม การสอนโดยไม่แบ่งชนชั้น ขงจื้อเป็นผู้ที่มีจิตใจเมตตา สอนศิษย์ทุกคนโดยไม่แบ่งชนชั้นวรรณะ และไม่เคยปฏิเสธผู้ที่มาขอเป็นศิษย์แม้จะมีเพียงสิ่งของเล็กน้อยเป็นค่าตอบแทน ดังคำกล่าวที่ว่า "เราไม่ปฏิเสธการสั่งสอนใครก็ตามที่สมัครใจนำมาเมื่อเนื้อแห่งห่อเดียว" (สุวรรณ สถาอานันท์, 2551ข : 198) สอดคล้องกับแนวคิดในการปฏิรูปการศึกษาของสาธารณรัฐเกาหลีในด้านเป้าหมายรัฐสวัสดิการทางการศึกษา (EDUTOPIA) ที่เปิดโอกาสทางการศึกษาให้กับประชาชนทุกคนอย่างเท่าเทียมกัน และหลักในการปฏิรูปการศึกษา ที่คำนึงถึงความเสมอภาคในการเข้ารับการศึกษา และการรับประกันว่าเยาวชนทุกคนต้องมีโอกาสเรียน (ศักดิ์ชัย นิรัญทวี, 2540จ: 68) โดยการเปิดโอกาสทางการศึกษาให้กับประชาชนทุกคนในการพัฒนาศักยภาพของตนได้อย่างเต็มที่ และให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ด้อยโอกาส ผู้ที่มีความบกพร่องทางร่างกาย และผู้ที่อยู่ในถิ่นทุรกันดาร ด้วยการนำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาประยุกต์ใช้กับการจัดการศึกษาให้แก่ผู้ที่มีอุปสรรคในการเข้าถึงการศึกษาทั้งจากสภาพร่างกายและระยะทางที่ห่างไกลจากสถานศึกษา นอกจากนี้ยังมีการจัดการศึกษาภาคบังคับให้กับผู้ด้อยโอกาสและผู้ที่อยู่ในพื้นที่ชนบทโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย แนวคิดเช่นนี้แสดงให้เห็นว่าโอกาสในการเข้าถึงการศึกษาไม่ได้ขึ้นอยู่กับสถานะทางสังคมเหมือนเช่นสังคมแบบชนชั้นในอดีตของเกาหลีอีกต่อไปแล้ว สาธารณรัฐเกาหลีสามารถจัดอุปสรรคต่าง ๆ และจัดการศึกษาให้กับประชาชนทุกคนอย่างเท่าเทียมกันตามแบบขงจื้อ

ประการที่สี่ การปรับวิธีการสอนตามลักษณะของศิษย์ ขงจื้อมีวิธีการสอนที่หลากหลายไปตามบุคลิกลักษณะของศิษย์แต่ละคนที่แตกต่างกัน สอดคล้องกับแนวคิดหลักในการปฏิรูปการศึกษาของสาธารณรัฐเกาหลีที่จัดการศึกษา โดยพิจารณาจากความแตกต่างของผู้เรียนทั้งในด้านสติปัญญา ความรู้ ความสามารถ และความถนัด เห็นได้ชัดจากหลักสูตรเพื่อพัฒนาสติปัญญา ความรู้ ความสามารถ ซึ่งประกอบด้วย หลักสูตรเฉพาะบุคคล ที่เป็นหลักสูตรเพื่อตอบสนองความแตกต่างของผู้เรียนแต่ละคน โดยแบ่งหลักสูตรออกเป็น 3 รูปแบบ คือ หลักสูตรที่เน้นระดับเนื้อหา ที่ให้นักเรียนในชั้นเรียนเดียวกันสามารถเรียนในระดับที่ต่างกัน ได้ หลักสูตรเสริมและเชิงลึก ที่มีการปรับเนื้อหาในหลักสูตรพื้นฐานทุกวิชา ยกเว้นวิชาภาษาอังกฤษและวิชาคณิตศาสตร์ ไปตามลักษณะความสามารถในการเรียนรู้ช้า-เร็วที่ต่างกันของผู้เรียน และหลักสูตรที่เน้นวิชาเลือก เพื่อตอบสนองความสนใจที่หลากหลายของผู้เรียน

ประการที่ห้า การศึกษาหาความรู้อย่างสม่ำเสมอ จากคำกล่าวของขงจื้อที่ว่า "รู้เรียนอยู่เป็นนิจ มีน้ำยินดีดอกหรือ?" (สุวรรณ สถาอานันท์, 2551ค : 155) สะท้อนให้เห็นว่าขงจื้อส่งเสริมให้มนุษย์รู้จักศึกษาเล่าเรียนอยู่ตลอด เรียนราวกับกลัวว่าความรู้ที่มีจะสูญหายไป ขงจื้อเห็นว่าการเรียนเป็นการสั่งสมความรู้เพื่อนำไปพัฒนาตนเอง แนวคิดเช่นนี้สอดคล้องกับแนวคิดพื้นฐานในการปฏิรูปการศึกษาของสา

ชาวนเกาหลี กล่าวคือ สังคมการศึกษาแบบเปิดและต่อเนื่องตลอดชีวิต เพื่อเปิดโอกาสทางการศึกษาให้แก่ประชาชนทุกกลุ่มอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต ด้วยการศึกษต่อเนื่องหลากหลายรูปแบบ ได้แก่ การจัดหลักสูตรระยะสั้นเพื่อฝึกทักษะทางอาชีพ เช่น หลักสูตรบริหารจัดการ เป็นต้น การฝึกอบรมลูกจ้างและพนักงาน การให้ความรู้ผ่านระบบสื่อสารมวลชน เช่น การให้ความรู้และการศึกษาในหน้าหนังสือพิมพ์รายวัน การจัดตั้งระบบกระจายเสียงเพื่อการศึกษา รายการโทรทัศน์เกี่ยวกับการการศึกษา เป็นต้น (ศักดิ์ชัย นิรัญทวิ 2540ฉ : 47-48) การศึกษาต่อเนื่องจึงถือเป็นการกระตุ้นให้เกิดความกระตือรือร้นในการศึกษาอย่างสม่ำเสมอ

ประการที่สุดท้าย ความสำคัญของการ โต้แย้งถกเถียง ขงจื้อให้ความสำคัญกับการคิดวิเคราะห์ของผู้เรียน หากผู้เรียนศึกษาโดยไม่มี การคิดวิเคราะห์และโต้แย้งหรือคิดอยู่คนเดียวโดยไม่เรียนรู้ร่วมกับผู้อื่น การเรียนนั้นก็จะไม่เกิดประโยชน์และอาจก่อให้เกิดผลเสียแก่ตัวผู้เรียนเองและต่อผู้อื่นในสังคม ดังคำกล่าวที่ว่า "เรียนโดยไม่คิดสูญเปล่า คิดโดยไม่เรียนรู้เป็นอันตราย" ขงจื้อเห็นความสำคัญของการเรียนรู้โดยอาศัยปัญหาในการวิเคราะห์สถานการณ์ที่แตกต่างหลากหลายเพื่อนำคำสอนไปใช้ให้เกิดประโยชน์ (สุวรรณ สภาอนันท์, 2551ง : 102-103) สอดคล้องกับแนวคิดของสาธารณรัฐเกาหลีในการปลูกฝังความคิดสร้างสรรค์ให้กับผู้เรียน ด้วยการส่งเสริมให้นักเรียนรู้จักคิดวิเคราะห์อย่างสร้างสรรค์ เห็นได้ชัดจากวิธีการสอนรูปแบบใหม่ในหลักสูตรเพื่อปลูกฝังคุณธรรม ที่ให้นักเรียนได้ร่วมกันถกเถียงวิเคราะห์ประเด็นปัญหาต่าง ๆ ในสังคม และแสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผลเพื่อหาข้อเท็จจริงที่ถูกต้อง พร้อมทั้งยอมรับในความคิดของผู้อื่น วิธีการสอนดังกล่าวจึงเป็นการฝึกให้ผู้เรียนได้คิดวิเคราะห์และโต้แย้งถกเถียงร่วมกับผู้อื่น และสามารถนำข้อเท็จจริงที่ได้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

สรุปและอภิปรายผล

การปฏิรูปการศึกษาของสาธารณรัฐเกาหลีมีแนวคิดพื้นฐาน คือ สังคมการศึกษาแบบเปิดและต่อเนื่องตลอดชีวิต และมีเป้าหมายรัฐสวัสดิการทางการศึกษา (EDUTOPIA) เพื่อเปิดโอกาสทางการศึกษาให้แก่ประชาชนทุกคนอย่างเท่าเทียมกันในระบบการศึกษาที่เปิดกว้างตลอดชีวิต ซึ่งเป็นตัวกำหนดกรอบความคิดหลักของการปฏิรูปการศึกษาทั้งในด้านหลักในการปฏิรูปการศึกษาและวัตถุประสงค์ของระบบการศึกษาใหม่ นอกจากนี้ยังมีเป้าหมายด้านทรัพยากรบุคคลที่กำหนดลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้ที่เป็นผลผลิตจากระบบการศึกษาใหม่ ในด้านหลักสูตรมีการปฏิรูปหลักสูตรการศึกษาขึ้นใหม่เพื่อพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนทั้งในด้านสติปัญญา และปลูกฝังคุณธรรมและความคิดสร้างสรรค์ให้กับผู้เรียน

เมื่อศึกษาการปฏิรูปการศึกษาของสาธารณรัฐเกาหลีในปัจจุบันต่าง ๆ ที่กล่าวมาข้างต้นแล้ว พบว่ามีความใกล้เคียงและสอดคล้องกับทฤษฎีและแนวคิดทางการศึกษาของปรัชญาการศึกษาพัฒนาการนิยมหลายประการ เช่น การพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนในทุกด้าน การเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การเรียนรู้จากประสบการณ์ตรงที่สัมพันธ์กับสภาพแวดล้อม การส่งเสริมความสามัคคีและการร่วมมือกัน การส่งเสริมประชาธิปไตย และบทบาทของโรงเรียนที่มีต่อชุมชน นอกจากนี้ยังมีแนวคิดในการปฏิรูปการศึกษาบางส่วนที่สอดคล้องกับคำสอนและแนวคิดทางการศึกษาตามแบบปรัชญาขงจื้อ เช่น การพัฒนาด้านสติปัญญาควบคู่กับการปลูกฝังคุณธรรม การมีมนุษยธรรม การสอนแบบไม่แบ่งชนชั้น การปรับวิธีการสอนไปตามลักษณะของผู้เรียน การเรียนรู้อย่างสม่ำเสมอ และการให้ความสำคัญกับการโต้แย้งถกเถียง จากความสอดคล้องดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าแนวคิดในหลักปฏิรูปการศึกษาของสาธารณรัฐเกาหลีมีพื้นฐานแนวคิดมาจากปรัชญาการศึกษาพัฒนาการนิยมและปรัชญาขงจื้อ ทั้งนี้ทฤษฎี คำสอน และแนวคิดจากทั้งสองปรัชญาที่กล่าวมาข้างต้นนับเป็นส่วนสำคัญที่ทำให้สาธารณรัฐเกาหลีประสบความสำเร็จในการปฏิรูปการศึกษากันเป็นตัวอย่างที่ดีให้กับประเทศอื่น แล้วสามารถสร้างทรัพยากรบุคคลที่มีคุณภาพทั้งในด้านสติปัญญาและจิตใจที่มีคุณธรรมที่จะไปพัฒนาประเทศชาติให้มีความเจริญก้าวหน้า ยิ่งไปกว่านั้นความสำเร็จในการปฏิรูปการศึกษายังเป็นปัจจัยที่ทำให้ประเทศสาธารณรัฐเกาหลีกลายเป็นประเทศชั้นนำประเทศหนึ่งในภูมิภาคเอเชีย

ผู้วิจัยเห็นว่าแนวคิดในการปฏิรูปการศึกษาของสาธารณรัฐเกาหลีน่าจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาด้านการศึกษาของประเทศไทย และถ้าหากมีการศึกษาเปรียบเทียบแนวคิดทางการศึกษาของสาธารณรัฐเกาหลีและประเทศไทย ก็จะทำให้เห็นข้อดีและข้อเสียในการจัดการศึกษาของแต่ละประเทศที่จะเป็นประโยชน์ต่อการแก้ไขและพัฒนาการศึกษาของประเทศไทยให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น ดังนั้นจึงเป็นเรื่องที่น่าสนใจที่จะศึกษาต่อไป

บรรณานุกรม

สื่อสิ่งพิมพ์

จินตนา พุทธรเมตตะ. **คุณลักษณะและกระบวนการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมของประเทศเกาหลี** กรุงเทพฯ :

ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาพลังแผ่นดินเชิงคุณธรรม สำนักงานบริหารและพัฒนาองค์ความรู้, 2548

บรรจง จันทรสภา. **ปรัชญากับการศึกษา**. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิชย์, 2527

ประสิทธิ์ จันทร์ดา. **เกาหลีจัดการศึกษาอย่างไร**. กรุงเทพฯ : พี.เอ ลีฟวิง จำกัด, มปป.

ไพฑูรย์ สินลาร์ตัน. **ปรัชญาการศึกษาเบื้องต้น**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2525

รัตนา ตันบุญเต็ก. **ปรัชญาการศึกษา**. คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2530

ศักดิ์ชัย นิรัญทิว. **รายงานการปฏิรูปการศึกษาของประเทศสาธารณรัฐเกาหลี**. กรุงเทพฯ : สำนัก

คณะกรรมการศึกษาแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี, 2540

_____. “Edutopia เป้าหมายแห่งการปฏิรูปการศึกษาของสาธารณรัฐเกาหลี.”

บัณฑิตศึกษา. 1 , 1 (กันยายน 2540) : 42-59

ศุภกร ศรีแสน. **ปรัชญาการศึกษาเบื้องต้น**. กรุงเทพฯ : เจ้าพระยาการพิมพ์, 2526

สำนักงานคณะกรรมการศึกษาแห่งชาติ. **การปฏิรูปการศึกษาสำหรับศตวรรษที่ 21 ของสาธารณรัฐเกาหลี**.

กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการศึกษาแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี, 2542

สำนักงานสารนิเทศภาคโพ้นทะเล สาธารณรัฐเกาหลี และคณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. **ความ**

จริงเกี่ยวกับเกาหลี. กรุงเทพฯ : ม.ป.ท, 2537

อาทิตยา กาญจนพิบูลย์. **ศาสนาคริสต์ขงจื้อในเกาหลี**. สารนิพนธ์อักษรศาสตร์บัณฑิต, สาขาวิชาเอเชียศึกษา

คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร.

สื่ออิเล็กทรอนิกส์

สำนักข่าวไทย (mcot). **เกาหลีได้ขึ้นแท่นรู้หนังสือมากที่สุดในโลก[ออนไลน์]**. เข้าถึงเมื่อ 5 สิงหาคม 2555.

สืบค้นได้จาก < http://www.mcot.net/cfcustom/cache_page/139747.html>